

Study of the Entrance Exam Elimination Process Based on Grounded Theory

Somayeh Talebian¹, Ahmad Zandvanian², Mohsen Shakeri³

1.MA, Department of Psychology and Educational Sciences, Yazd University, Yazd, Iran; (corresponding author), Email: talebiyansomayeh30@chmail.ir

2.Assistant Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Yazd University, Yazd, Iran. Email: azand2000@yazd.ac.ir

3. Assistant Professor, Department of Psychology and Educational Sciences, Yazd University, Yazd, Iran. Email: shakerimohsen@yazd.ac.ir

Article Info	ABSTRACT
<p>Article Type: Research Article</p> <p>Received:2021.12.22 Received in revised form:2023.01.08 Accepted:2023.01.26 Published online: 2023.01.27</p>	<p>Objective: The purpose of this study was to study the process of eliminating the national entrance examination in Iran and to present a model based on Grounded theory.</p> <p>Methods: The research approach was qualitative using grounded theory. The in-depth interview tool was semi-structured. The study population was all education specialists and higher education experts. The purposive sampling method was theoretical and ended with 16 interviews with theoretical saturation criteria. The data analysis process was performed using open, axial and selective coding methods and Lincoln and Guba methods were used to evaluate the validity and reliability.</p> <p>Results: Findings showed that the central category is the necessity and complexity of eliminating the entrance exam and other categories in five categories: causal conditions (2 categories), environmental intervention conditions (2 categories), contextual characteristics (3 categories), strategies (2 categories) and consequences (2 categories) were categorized.</p> <p>Conclusion: According to the results of the research, it can be acknowledged that in relation to the issue of eliminating the entrance exam on the other hand Issues such as unhealthy competition and psychological issues and the shifting of educational goals have created a sense of necessity of elimination, and on the other hand, issues such as high demand for access to higher education have complicated the elimination process.</p> <p>Keywords: Entrance exam, national exam, student assessment and admission, higher education, entrance exam elimination process, grounded theory.</p>

Cite this article: Talebian, Somayeh; Zandvanian, Ahmad; Shakeri, Mohsen (2022). Study of the Entrance Exam Elimination Process Based on Grounded Theory. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 12 (40): 7-28pages. DOI: 10.22034/EMES.2023.545385.2332

© The Author(s).

Publisher: National Organization of Educational Testing (NOET)

مطالعه فرایند حذف کنکور سراسری براساس نظریه داده بنیاد

سمیه طالبیان^۱، احمد زندواییان^۲، محسن شاکری^۳

۱. کارشناسی ارشد تحقیقات آموزشی، گروه علوم تربیتی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه یزد، یزد، ایران؛ (نویسنده مسئول)، پست الکترونیکی:

talebiyansomayeh30@chmail.ir

۲. استادیار گروه علوم تربیتی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه یزد، یزد، ایران. پست الکترونیکی: azand2000@yazd.ac.ir

۳. استادیار گروه علوم تربیتی دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه یزد، یزد، ایران. پست الکترونیکی: shakerimohsen@yazd.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله:	هدف: هدف پژوهش حاضر مطالعه فرایند حذف کنکور سراسری ایران و ارائه یک مدل براساس نظریه داده بنیاد بود.
مقاله پژوهشی	روش پژوهش: رویکرد پژوهش که در سال ۱۳۹۹-۱۴۰۰ انجام شد، کیفی با استفاده از روش داده بنیاد بود. ابزار مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته بود. جامعه مورد مطالعه کلیه متخصصان تعلیم و تربیت و صاحب نظران آموزش عالی بودند. روش نمونه گیری هدفمند نظری بود و با معیار اشباع نظری با ۱۶ مصاحبه به پایان رسید. فرایند تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از شیوه کدگذاری باز و محوری و انتخابی انجام و به منظور بررسی اعتبار و پایایی از روش لینکلن و گوبا استفاده شد.
دریافت: ۱۴۰۰/۱۰/۰۱	یافته ها: یافته های پژوهش نشان داد که مقوله محوری ضرورت و پیچیدگی حذف کنکور است و سایر مقوله ها در پنج مقوله شرایط علی (۲ مقوله)، شرایط مداخله گر محیطی (۲ مقوله)، ویژگی های زمینه ای (۳ مقوله)، راهبردها (۲ مقوله) و پیامدها (۲ مقوله) دسته بندی شدند.
اصلاح: ۱۴۰۱/۱۰/۱۸	نتیجه گیری: با توجه به نتایج پژوهش می توان اذعان داشت که در رابطه با مسأله حذف کنکور از طرفی مسائلی چون رقابت های ناسالم و مسائل روانی و جابه جا شدن اهداف آموزشی موجب ایجاد احساس ضرورت حذف شده و از دیگر سو مسائلی همچون تقاضای بالا برای ورود به آموزش عالی فرایند حذف را با پیچیدگی روبه رو کرده است.
پذیرش: ۱۴۰۱/۱۱/۰۶	
انتشار: ۱۴۰۱/۱۱/۰۷	
	واژه های کلیدی: کنکور، آزمون سراسری، سنجش و پذیرش دانشجو، آموزش عالی، فرایند حذف کنکور، نظریه داده بنیاد

استناد: طالبیان، سیمیه؛ زندواییان، احمد؛ شاکری، محسن (۱۴۰۱). مطالعه فرایند حذف کنکور سراسری براساس نظریه داده بنیاد. مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی

آموزشی، ۱۲ (شماره ۴۰)، ۷-۲۸ صفحه. DOI: ۱۰.۲۲۰۳۴/EMES.۲۰۲۳.۵۴۵۳۸۵.۲۳۳۲
ناشر: سازمان سنجش آموزش کشور
حق مؤلف © نویسندگان.

مقدمه

هر ساله میلیون‌ها دانش‌آموز در سراسر جهان در آزمون‌های مهمی شرکت می‌کنند که تعیین‌کننده پذیرش در دانشگاه است (آلن^۱، ۲۰۱۶). در بسیاری از موارد، نتایج این آزمون‌ها تنها معیار ورود داوطلبان به رشته‌های مورد نظر خود است. لذا، جای تعجب نیست که تحقیقات در مورد آزمون‌های با ریسک بالا در اکثر موارد نشان داده است که آن‌ها تأثیر زیادی بر پارادایم‌های آموزشی و سیستم‌های آموزشی در کشورهای مختلف دارند، از جمله ایجاد تغییر و شکاف در برنامه درسی، تغییر در روش‌های تدریس به کار گرفته شده توسط معلمان و همچنین تغییر در اهداف درسی و حتی تغییر در سبک‌های یادگیری فردی که به اصطلاح منجر به ایجاد اثر واش بک^۲ می‌شود (هاتی اوغلو^۳، ۲۰۱۶). در ایران نیز، مدت‌هاست که اصلی‌ترین معیار و تعیین‌کننده برای وارد شدن به دانشگاه بالاخص ورود به رشته‌های مطرح و پول‌ساز، آزمون سراسری است (برازنده و زارعی، ۱۳۹۹) که تأثیرات مختلفی بر مسائل آموزشی و یادگیری دارد و از آن‌جا که یکی از راه‌های اصلی پیشرفت در شغل و حرفه برای افراد محسوب می‌شود موجب سرمایه‌گذاری همه جانبه از ناحیه خانواده‌ها و دانش‌آموزان در دوران متوسطه شده و به سبب این دغدغه افراد تمام هزینه‌ها و تلاش‌هایشان را وقف قبولی در آزمون سراسری می‌کنند (قلخانباغ و خدایی، ۱۳۹۳).

از طرفی به علت افزایش متقاضیان و علاقه‌مندی برای تحصیلات عالی، عدم تناسب متقاضیان با ظرفیت دانشگاه‌ها، حجم زیاد بیکاران فارغ التحصیل، فرار مغزها و مشکلاتی از این دست و همچنین ایجاد شدن توقع همگانی برای دقیق و عادلانه بودن فرایند جذب دانشجو، تصمیم‌گیری برای نحوه پذیرش و گزینش دانشجو با چالش مواجه شده است (باقری‌خواه، عارفی، جمالی، ۱۳۹۵). در سال‌های اخیر، ارگان‌های ذی‌ربط، تصمیم به ایجاد تغییراتی در فرایند گزینش دانشجو گرفتند که مهم‌ترین آن‌ها تصویب قانون حذف تدریجی کنکور و استفاده از روش‌های جایگزین و ترکیبی برای پذیرش دانشجو است (کیانی، ۱۳۹۴). برنامه‌ریزی برای حذف کنکور از سال «۱۳۸۶» شروع شد و بنابر آن قرار بود تا سال ۱۳۹۰ کنکور سراسری از صحنه رقابتی کشور حذف شود و پذیرش دانشجو بر اساس سوابق تحصیلی در دوره‌های مختلف صورت گیرد (صوفی‌آبادی، ۱۳۹۳). قربانی (۲۰۱۲) طرح حذف کنکور را دارای پیامدهای منفی از جمله محدود بودن به کلاس دانسته که برای استفاده در کل کشور دشوار می‌باشد. از نظر وی اگرچه ارزیابی‌های جایگزین مزایای بسیاری دارند، اما فقط در سطح کلاس عملی هستند و نه در سطح ملی. در نهایت به دلیل فراهم نبودن زیرساخت‌های لازم و همچنین وارد شدن برخی ایرادات به متن قانون توسط متخصصان صاحب‌نظران و نیز نبود امکانات لازم برای برگزاری آزمون‌های استاندارد و هماهنگ برای مقاطع دبیرستان این قانون کنار گذاشته شد (کاوه‌ئی و باقی‌یزدل، ۱۳۹۳) و در سال ۱۳۹۳-۱۳۹۲ به قانون «سنجش و پذیرش دانشجو» تبدیل گردید و در سال ۱۳۹۵ اصلاحیه‌ای برای آن صادر شد و لذا حذف صددرصدی کنکور، جای خود را به شیوه پذیرش دانشجو در دانشگاه به روش ظرفیت رشته - محل و بر اساس سه شیوه پذیرش داد: الف: پذیرش بر اساس سوابق تحصیلی، ب: پذیرش بر اساس سوابق تحصیلی و آزمون عمومی، پ: پذیرش بر اساس سابقه تحصیلی و آزمون عمومی و آزمون اختصاصی (سایت مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی ایران، ۱۴۰۰). بر این اساس سهم سوابق تحصیلی دوران دبیرستان در پذیرش دانشجو سال به سال پررنگ‌تر گردید. طرفداران این طرح معتقد بودند که این سیستم جدید می‌تواند مدرسه و دانشگاه را به سمت بالندگی سوق بدهد (مرکز اطلاع‌رسانی دانا، ۱۳۹۹). پس از آن به استناد تبصره ۴ از ماده ۵ قانون «سنجش و پذیرش دانشجو» قرار بر این شد که تأثیر سابقه تحصیلی سالانه به صورت تدریجی و صعودی صورت بگیرد و پس از پنج سال، حداقل هشتاد و پنج درصد (۸۵٪) ظرفیت پذیرش دانشجو در کل کشور بر مبنای سابقه تحصیلی باشد و شورای عالی انقلاب فرهنگی در ادامه بر اساس مصوبه سال ۱۴۰۰، سهم سوابق تحصیلی را از سال ۱۴۰۲، به ۴۰ درصد قطعی افزایش داد و کنکور را به آزمون اختصاصی محدود کرد و در تصمیم‌گیری‌های اخیر طرح برگزاری آزمون سراسری در دو نوبت در دست اجرایی شدن است. با نگاه به مصوبات مختلف در رابطه با کنکور موضوع مشهود ناگزیری از حذف صددرصدی آزمون سراسری است. موضوعی که با نگاه به روش‌های پذیرش دانشجو در دانشگاه‌های مطرح دنیا نیز دیده می‌شود.

هرچند روش‌های پذیرش دانشجو متأثر از مواردی نظیر جمعیت، عوامل فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، صنعتی، اوضاع جغرافیایی و تاریخی و حتی موقعیت استراتژیک از کشور به کشور دیگر فرق می‌کند (قلی‌پور و همکاران، ۱۳۸۴) و از استفاده صرف از سوابق تحصیلی و یا در نظر گرفتن سوابق تحصیلی و نمرات آزمون‌های استاندارد به صورت همزمان گرفته تا معیارهایی شامل معدل دبیرستان^۴ (GPA)، رتبه در کلاس، فعالیت‌های فوق برنامه و خدماتی، توصیه‌نامه‌ها، مقاله متقاضی، مدارک و مصاحبه را شامل می‌شود (تانوتوی و ویلانکا^۵، ۲۰۱۹)، با این

- 1- Allen
- 2- Washback effect
- 3- Hatipoğlu
- 4- Grade Point Average
- 5- Tantoy&Villanca

وجود بسیاری از دانشگاه‌های برتر جهان آزمون را به عنوان یکی از شروط پذیرش در نظر گرفته و اذعان می‌کنند، متقاضیانی که در آزمون‌ها، نتایج خوبی می‌گیرند، توانایی موفقیت در دانشگاه را نیز دارند. آن‌ها معتقدند که آزمون ورودی دانشگاه، کمک می‌کند که عملکرد روزمره و کلاس به کلاس داوطلبان موفق، بهتر درک شود. به عنوان مثال دانشگاه هاروارد در هنگام ثبت نام، آزمون‌های SAT و ACT را در کنار سابقه تحصیلی از داوطلبان درخواست و اعلام می‌کند که این آزمون‌ها یکی از پارامترهای پذیرش بوده و بهترین گزینه برای سنجش پیشرفت تحصیلی و سطح علمی افراد است (وبسایت دانشگاه هاروارد، ۲۰۲۰).

در آسیا نیز پدیده کنکور دانشگاه‌ها در مقیاسی بی‌سابقه رخ می‌دهد. در چین، سالانه بیش از نه میلیون دانش‌آموز در آزمون گائوکائو (امتحان ورودی کالج ملی) شرکت می‌کنند. در ژاپن، فارغ‌التحصیلان دبیرستان برای آمادگی برای ورود به موسسات آموزش عالی، آزمون شیکن جیگوکو^۱ معروف به جهنم امتحان را می‌گذرانند. این دوره به عنوان مرحله‌ای حیاتی در آینده فرد تلقی می‌شود (آلن، ۲۰۱۶). "Selectividad" نام آزمون‌های ورودی به دانشگاه اسپانیا است، یک آزمون کتبی که دانش‌آموزان پس از دبیرستان انجام می‌دهند و برای ورود به دانشگاه‌های دولتی در اسپانیا ضروری است. دانش‌آموزان معمولاً شش امتحان کتبی ۹۰ دقیقه‌ای را در چهار یا پنج روز در ماه ژوئن یا سپتامبر انجام می‌دهند. هدف از این آزمون‌ها ارزیابی ظرفیت دانشجویان برای شروع تحصیل در دانشگاه با ارزیابی دانش آن‌ها است (برجی و سانچز^۲، ۲۰۱۹). وانگ (۲۰۱۱) عنوان می‌کند، سیاست‌های کنکور معیاری است که توسط دولت‌ها و مؤسسات آموزش عالی برای توزیع معتبر و تنظیم فرصت‌های آموزش عالی تهیه شده و مهم‌ترین عامل مؤثر در ایجاد عدالت و برابری برای دسترسی به آموزش عالی است (تانگوی و ویلانکا، ۲۰۱۹). این آزمون‌ها تلاش می‌کنند که میزان دانش اکتسابی و تحصیلی داوطلبان را بسنجند و از آنجا که تأثیر عمیقی بر آینده تحصیلی افراد دارند، لذا پژوهش در مورد ویژگی‌های این آزمون‌ها بسیار حائز اهمیت است (دایزبدمار^۳، ۲۰۱۱).

همانطور که گفته شد ایران نیز تلاش‌های گوناگونی به منظور اصلاح و بهبود کیفیت نظام آموزشی خود انجام داده است (شاپسته‌فر، کیانی، ثمر و اکبری، ۲۰۱۲) اما به نظر می‌رسد در صورت عدم توجه به ابعاد مختلف و پیامدهای مثبت و منفی حذف کنکور سراسری، چالشی اساسی در نظام آموزشی کشور ایجاد شده و می‌تواند بر ابعاد زندگی حال و آینده دانش‌آموزان و خانواده‌ها اثر بگذارد. متأسفانه راه‌حلی‌هایی که تاکنون، برای مسأله کنکور ارائه شده موجب کم شدن حجم قابل توجهی از جمعیت علاقه‌مندان به کنکور با وجود تصویب چندین مصوبه در این راستا و قرار دادن مسیرهای مختلف برای ورود به دانشگاه نشده است. طبق آمار منتشر شده از سازمان سنجش در خبرگزاری‌ها در سه سال اخیر و وضعیت متقاضیان رشته‌ها، این موضوع را تایید می‌کند (علوم تجربی (۶۴۲۲۲۸)، ۶۳۷۰۹۴، ۵۹۴۲۵۹، ۶۳/۵ درصد، ۵۶/۹۴ درصد، ۴۲/۷ درصد، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹)، علوم ریاضی و فنی (۱۴۴۴۳۷، ۱۶۴۲۷۸، ۱۵۵۲۵۰، ۱۴/۲۸ درصد، ۱۴/۶۸ درصد، ۱۱/۱۶ درصد، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹) و علوم انسانی (۲۰۴۹۳۶، ۲۸۲۱۵۱، ۳۵۵۵۸۵، ۲۰/۲۶ درصد، ۲۵/۴۹ درصد، ۲۵/۵۵ درصد، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹).^۴ این آمار نشان می‌دهد که هنوز هم از بین تعداد ثبت‌نام کنندگان به تفکیک رشته، رشته علوم تجربی، رکورددار تعداد متقاضیان است و اکثریت این افراد هم با رویای رسیدن به رشته‌های اصلی و درآمدزای این گروه همچون پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی و بینایی و شنوایی‌سنجی پا به عرصه این رقابت گذاشته‌اند. با توجه به این موضوعات و همچنین تصویب مکرر قوانین و مصوبات جدید برای این موضوع حساس و مهم، به نظر می‌رسد که مراجع تصمیم‌گیری و قانون‌گذاری نیز در این باره دچار سردرگمی و ابهام هستند و همین امر ضرورت انجام پژوهش‌های علمی و دقیق در این زمینه را دوچندان می‌کند. بنابراین در پژوهش حاضر تلاش شد تا با بهره‌گیری از روش کیفی نظریه داده بنیاد، فرایند حذف کنکور در قالب یک مدل به همراه ابعاد گوناگون مورد مطالعه قرار داده شود که می‌تواند وجه تمایز این پژوهش از پژوهش‌های پیشین در این زمینه باشد. این پژوهش به دنبال پاسخ به سوالات زیر است:

۱. پدیده محوری در الگوی فرایند حذف کنکور سراسری چیست؟
۲. شرایط علی ایجاد کننده پدیده محوری در الگوی فرایند حذف کنکور سراسری کدامند؟

1- shiken jigoku

1- Sánchez

2- Díez Bedmar

۴- جزئیات و تعداد داوطلبان کنکور ۹۷ / آمار به تفکیک رشته (۱۳۹۷).بازیابی شده در ۵/۸/۱۳۹۹ از <https://www.kanoon.ir/Article/200052> . تعداد شرکت

کنندگان کنکور (۱۳۹۸). بازیابی شده در ۵/۸/۱۳۹۹ از <https://iranmoshavere.com> . آمار نهایی شرکت کنندگان کنکور سراسری (۱۳۹۹).بازیابی شده در ۵/۸/۱۳۹۹

از <https://iranmoshavere.com> .

۳. راهبردهای مواجهه با پدیده محوری در الگوی فرایند حذف کنکور سراسری کدامند؟
۴. شرایط زمینه‌ای اثرگذار بر راهبردهای مواجهه با پدیده محوری در فرایند حذف کنکور سراسری کدامند؟
۵. شرایط مداخله‌گر محیطی اثرگذار بر راهبردهای مواجهه با پدیده محوری در الگوی فرایند حذف کنکور سراسری کدامند؟
۶. پیامدهای حاصل از راهبردهای مواجهه با پدیده محوری در الگوی حذف کنکور سراسری کدامند؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در بخش اول به نحوه پذیرش دانشجو در دانشگاه‌های برتر جهان طبق رتبه‌بندی تایمز^۱ و QS^۲ (۲۰۲۱) پرداخته شده است. از آنجا که نظام رتبه‌بندی تایمز یکی از معتبرترین نظام‌های بین‌المللی در جهان است (شاهی و علوی مقدم، ۱۳۹۶) و نظام رتبه‌بندی کیواس یکی از نظام‌های پربازدید و پرارجاج محسوب می‌شود (یزدی، ۱۳۹۳)، ابتدا ۵۰ دانشگاه برتر اعلام شده در سال ۲۰۲۱، از وبسایت هر کدام از این رتبه‌بندی‌ها استخراج شد و سپس هفده دانشگاه مشترک و حائز رتبه عالی انتخاب و به سه بخش آمریکا و انگلستان و سوییس تقسیم‌بندی و با بررسی وبسایت‌های این دانشگاه‌ها شیوه پذیرش آن‌ها استخراج شد. بر اساس یافته‌ها به طور کلی در آمریکا، دانشگاه‌های معروف دولتی و خصوصی از نظام گزینشی پیروی کرده و از متقاضیان نمرات پیشرفت تحصیلی و همچنین نمرات آزمون‌های استاندارد بالاتری را انتظار دارند. در این دانشگاه‌ها فعالیت‌های فوق برنامه دانش‌آموزان و توانایی‌ها و استعدادها آن‌ها جزو ملاک‌های پذیرش محسوب می‌شود. بسیاری از دانشگاه‌های برتر آمریکا به طور کلی سیاست واحدی، در پذیرش دانشجو دارند و تفاوت‌های آن‌ها در جزئیات است. یکی از این مشترکات، رویکرد کلی‌گرا است، در این رویکرد دانشگاه‌ها عنوان می‌کنند که برای پذیرش متقاضیان مجموعه توانایی‌ها و مدارک و درخواست‌های فرد را به طور جامع بررسی کرده و نمره نهایی پذیرش فرد بر اساس تمام مؤلفه‌ها و بدون مقایسه با بقیه افراد ارزیابی می‌شود، نه اینکه بر اساس یک نمره خاص. در این پژوهش پذیرش دانشگاه‌های کلمبیا، کرنل، جان هابکینز، پنسیلوانیا، شیکاگو، پرینستون، ییل، ماسوچست، کالیفرنیا، هاروارد، استنفورد بررسی شده که شرایط پذیرش آن‌ها مشترک بود (۱. برنامه ائتلاف یا برنامه مشترک یا برنامه (QuestBridg)، ۲. فرم مکمل (شامل پرسشنامه مخصوص دانشگاه)، ۳. هزینه ثبت نام یا فرم معافیت از هزینه، ۴. کارنامه و سوابق تحصیلی رسمی، ۵. گزارش مدرسه و توصیه نامه مشاور، ۶. توصیه نامه دو نفر از معلمان دبیرستان، ۷. نمرات میان سال دانش‌آموز، ۸. آزمون‌های استاندارد SAT یا ACT، ۹. مصاحبه).

در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی انگلستان به طور کلی پذیرش به صورت غیرمتمرکز است و از قوانین کلی پیروی نمی‌کند و نهادی که مسئول گزینش دانشجویان باشد وجود ندارد. یکی از شرایط ورود به دانشگاه‌ها کسب گواهی آموزش عمومی دبیرستان است. چهار دانشگاه آکسفورد، کمبریج، امپریال و UCL انتخاب شدند. شرایط پذیرش دانشگاه آکسفورد شامل (۱. پرکردن فرم درخواست UCAS (خدمات پذیرش دانشگاه‌ها و کالج‌ها)، ۲. مصاحبه، ۳. معرفی نامه، ۴. پرداخت هزینه برای پرکردن فرم، ۵. ثبت نام در آزمون، ۱۰. کار کتبی)، دانشگاه کمبریج شامل (۱. ارسال درخواست از طریق UCAS، ۲. انتخاب رشته، ۳. انتخاب دانشکده مورد نظر، ۴. ارسال درخواست در تاریخ مقرر، ۵. پرسشنامه اضافی دانشگاه عارضیابی کتبی، ۷. مصاحبه)، شرایط دانشگاه امپریال و UCL نیز مانند دو دانشگاه قبل است به استثنای اینکه این دو دانشگاه به جز رشته‌های خاص مانند پزشکی آزمون برای ورود ندارند^۳.

دو دانشگاه ETH و EPFL از کشور سوییس که حائز رتبه‌های زیر ۵۰ بودند نیز بررسی شدند. پذیرش دانشگاه ETH به سه صورت انجام می‌گیرد: ۱. بدون آزمون، ۲. با آزمون، ۳. آزمون جامع. پذیرش در رشته مورد نظر مستلزم ارائه تحصیلات قبلی مورد نیاز برای رشته انتخاب شده، از جمله مهارت‌های زبان است. کسی که در یک رشته خاص پذیرفته شود، حق پذیرش در دیگری را کسب نمی‌کند. این که فرد باید از طریق کدام یک از این موارد ثبت نام کند، تا زمانی که مدارک و فرم ثبت نام او توسط این دانشگاه بررسی نگردد، مشخص نمی‌شود. هدف از آزمون این است که اطمینان یابند که افراد از دانش و مهارت کافی برای موفقیت در این دانشگاه برخوردار هستند. شرایط دانشگاه EPFL شامل (۱. گواهی متوسطه یا در صورت نیاز دیپلم آموزش عالی، ۲. رونوشت گواهی دبیرستان (یا در صورت نیاز دیپلم آموزش عالی)، ۳. کارنامه سال آخر از آموزش متوسطه (پیش دانشگاهی)، ۴. در صورت نیاز، گواهی پایان تحصیلات از مؤسسات آموزش عالی قبلی، ۵. پرداخت هزینه درخواست. متقاضیانی که گواهی دبیرستان ندارند یا برنامه تحصیلی خود را در یک مؤسسه آموزش عالی شروع نکرده‌اند و یا به پایان نرسانده‌اند، فقط از طریق کنکور پذیرفته می‌شوند. کنکور جامع EPFL از ده شاخه زیر تشکیل شده است: ۱- ریاضیات I، ۲- ریاضیات II، ۳- فیزیک، ۴-

1- <https://www.timeshighereducation.com/student/best-universities/best-universities-world>, Retrieved from 2020, November, 1

2- <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings>, Retrieved from 2020, November, 1

۳- این موارد حاصل بررسی سایت‌های دانشگاه‌های آکسفورد، کمبریج، امپریال و UCL است که آدرس در بخش منابع ذکر شده است.

علوم کامپیوتر و محاسبات علمی، ۵- شیمی، ۶- زیست‌شناسی، ۷- زبان فرانسوی، ۸- زبان آلمانی، ایتالیایی، انگلیسی یا اسپانیایی (انتخاب با فرد)، ۹- تاریخ، ۱۰- جغرافیا^۱.

مطالعات انجام شده در داخل و خارج

در حوزه داخلی یافته‌های ذوالفقارنسب، یادگارزاده، جمالی و خدایی (۱۳۹۵) نشان داد که سوابق تحصیلی و نمرات آزمون سراسری، هرکدام به صورت مجزا، دارای ضریب تعمیم‌پذیری بهینه بوده و به منظور ارتقای فرد به مراحل بعدی آموزش مفید هستند. شایسته‌فر، کیانی و نوروزی (۱۳۹۶) در پژوهش خود در فاز کیفی ۱۴ مقوله: روش تدریس معلم، کلاس‌های آمادگی برای آزمون، فعالیت‌های ارائه شده توسط معلم، مدیریت زمان، حالات عاطفی/روحي - روانی دانش‌آموز، حالات عاطفی/روحي - روانی معلم، استفاده مؤکد معلم از محتوا و مهارت‌های خاص، ارزشیابی دانش‌آموزان توسط معلم، کیفیت خروجی و برونداد کلاس‌های زبان انگلیسی دبیرستان، عدالت در سنجش و پذیرش، فعالیت‌های یادگیری دانش‌آموزان، استفاده مؤکد معلم از مواد درسی و یا کمک درسی خاص، کیفیت و اعتبار ملاک‌ها و آزمون‌های جدید، کیفیت و عمق یادگیری دانش‌آموز، را شناسایی کردند. نتایج تحلیل محتوای مصاحبه‌ها و تحلیل داده‌های کمی نشان داد که نظرات مدرسان و معلمان با نظرات سیاست‌گذاران به ویژه در مقولات عدالت در آزمون، اهداف آموزشی/یادگیری و طراحی، تدریس و برنامه‌ریزی، دارای تفاوت است. قنبری، عباسی و امیری (۱۳۹۹) با استفاده از روش کیفی ۲۰ شاخص برای عدالت‌شناسی کردند که عبارت بودند از: شفافیت در رویه‌ها و فرایند-میزان و نحوه تأثیر سوابق تحصیلی - انعکاس دیدگاه‌های معلمان سراسر کشور در طراحی سؤالات - جامع بودن سنجش - رعایت حقوق داوطلبان با توجه به تغییر نظام‌های آموزش و پرورش (نظام قدیم و جدید) - دسترسی و نزدیکی همه داوطلبان به محل آزمون - شرایط مناسب و یکسان حوزه‌های برگزاری آزمون - ارائه مشاوره لازم و یکسان به همه داوطلبان کشور - اطلاع‌رسانی به موقع و درست به تمام داوطلبان در مناطق مختلف کشور - پاسخگویی یکسان به همه داوطلبان - توجه به افراد کم توان - فرصت برابر برای ورود به دانشگاه برای همه داوطلبان (جنسیتی، مذهبی، قومیتی و اجتماعی) - دسترسی برابر افراد در انتخاب دانشگاه‌های کشور - توجه به امکانات و محرومیت‌های مناطق - عدم تأثیر وضعیت اقتصادی داوطلبان در سنجش آنان - مشارکت ذینفعان در فرایند پذیرش - رضایت ذینفعان - ایمن بودن کنکور (امنیت کنکور) - ارائه فرصت‌های متعدد به داوطلبان برای ورود به دانشگاه - توزیع مناسب افراد در رشته‌ها و دانشگاه‌ها.

در حوزه پژوهش‌های خارجی کیراک^۲ (۲۰۱۶) با هدف بررسی احساسات و افکار دانش‌آموزان دبیرستان در مورد کنکور ترکیه، چهار موضوع را مشخص کرد: ۱. اضطراب، ۲. انتظارات، ۳. مسئولیت‌های خانواده، ۴. دری به آینده. شرکت‌کنندگان در رابطه با کنکور اظهار داشتند که ترس، ناامیدی، نگرانی، درماندگی و وحشت را تجربه کرده‌اند، که همگی ابعاد عاطفی اضطراب است. به علاوه، برخی از شرکت‌کنندگان امتحانات را مسئله‌ای همه یا هیچ تلقی می‌کردند و احساس می‌کردند انتظارات خانواده‌هایشان بار جدی بر دوش آن‌هاست. شرکت‌کنندگان امتحانات ورودی دانشگاه را با موجودات زنده، اشیا یا شخصیت‌هایی مانند «سگ»، «کاکتوس» یا «حشره» مرتبط کردند و سرانجام این آزمون را «دری» دانستند که به آینده آن‌ها باز می‌شود و آن را به عنوان یک فرصت تصور می‌کردند. بر اساس پژوهش هاتی اوغلو (۲۰۱۶)، در ترکیه سیستم آموزشی بسیار امتحان محور است. «عملکرد دانش‌آموزان، معلمان و حتی مدارس در هر حلقه از سیستم با بررسی عملکرد دانش‌آموزان در امتحانات مختلف ارزیابی می‌شود». یافته‌های گلگر^۳ (۲۰۲۰) نشان داد که در سال ۲۰۰۹ برای کسانی که وارد دانشگاه شدند، آزمون‌های پرتغالی، ریاضیات و علوم پایه قدرت پیش‌بینی بیشتری داشتند در حالی که آزمون‌های علوم انسانی و زبان‌های خارجی نتایج غیرقابل توجهی داشتند. در سال ۲۰۱۲ در اولین مرحله آزمون ملی سطح متوسطه نشان داد که نتایج هر ۴ آزمون زبان، ریاضیات، علوم انسانی و علوم پایه قدرت پیش‌بینی عملکرد تحصیلی در دانشگاه را به خوبی داشتند. لی و هلوینگ^۴ (۲۰۲۰) در پژوهش خود نتیجه گرفتند که با توجه به این که گائوکائو یک امتحان ورودی اجباری پس از اتمام دبیرستان برای همه دانش‌آموزان چینی بوده اغلب با استرس روانی در میان دانش‌آموزان در ارتباط است. همچنین دانش‌آموزان از تمام زمینه‌ها درگیری روانی را با توجه به دیدگاه‌های کلی خود در مورد اهداف آموزش و فشار خارجی ناشی از بررسی گائوکائو با ریسک بالا گزارش کرده‌اند. نابرابری بیشتر به خاطر سابقه خانوادگی، منابع و کیفیت تدریس تشدید شده است.

۱ - این موارد حاصل بررسی سایت‌های دانشگاه‌های ETH و EPFL است که آدرس آن‌ها در بخش منابع ذکر شد است.

2- Çirak
3- Golgher
4- Liu, Helwig

روش پژوهش

پژوهش پیش‌رو با استفاده از نظریه داده بنیاد انجام شد. در این روش، تحقیق را با گزاره‌های نظری یا فرضیه‌ها آغاز نمی‌کنند، بلکه داده‌ها به خودی خود صحبت می‌کنند (کارا، ۱۳۰۲). از آنجا که هدف پژوهش حاضر مطالعه فرایند حذف کنکور سراسری بود، جامعه هدف تمامی متخصصان تعلیم و تربیت و صاحب‌نظران حوزه آموزش عالی بوده و نمونه‌گیری به روش هدفمند نظری و گلوله برفی صورت گرفت. در این پژوهش، گروه نمونه به صورتی انتخاب شدند که بتوان به وسیله ایشان کدهای قابل توجهی استخراج کرد و به درک عمیقی از موضوع مورد مطالعه رسید، برای این منظور اعضای گروه نمونه شامل هشت نفر از متخصصان و صاحب‌نظران این حوزه در سازمان سنجش و دوتن از رؤسای دانشگاه یزد و معاونان آموزشی و همچنین اساتید صاحب نظر در حوزه آموزش عالی انتخاب شدند (جزئیات در جدول ۱ نشان داده شده است). ابزار گردآوری داده‌ها مصاحبه نیمه ساختار یافته بود که تا زمان اشباع نظری داده‌ها ادامه یافت و در نهایت با ۱۶ مصاحبه (۱۳ مصاحبه اصلی و ۳ مصاحبه تکمیلی) بسته شد و به منظور ملاحظات اخلاقی اسامی مصاحبه‌شوندگان نزد محقق محفوظ بود و فایل‌های پیاده‌سازی مصاحبه‌شوندگان به صورت کدهای الفبای انگلیسی نام‌گذاری گردید. فرایند تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از شیوه کدگذاری باز و محوری و انتخابی انجام شد. برای اعتبار و پایایی تحقیقات کیفی لینکلن و گوبا (۱۹۹۴) از جمله افرادی هستند که برای ایجاد و گسترش روش‌های ارزیابی اعتبار تحقیقات کیفی تلاش کرده و مفاهیمی را ابداع کرده‌اند (عباس‌زاده، ۱۳۹۱). این مفاهیم عبارتند از: ۱. اعتبار پذیری (قابلیت اعتبار)، ۲. انتقال پذیری (قابلیت انتقال)، ۳. تایید پذیری (قابلیت تایید)، ۴. قابلیت اطمینان (حریری، ۱۳۸۵: صفحات ۶۵-۷۵). در این پژوهش به منظور بررسی اعتبار و پایایی از روش لینکلن و گوبا استفاده گردید.

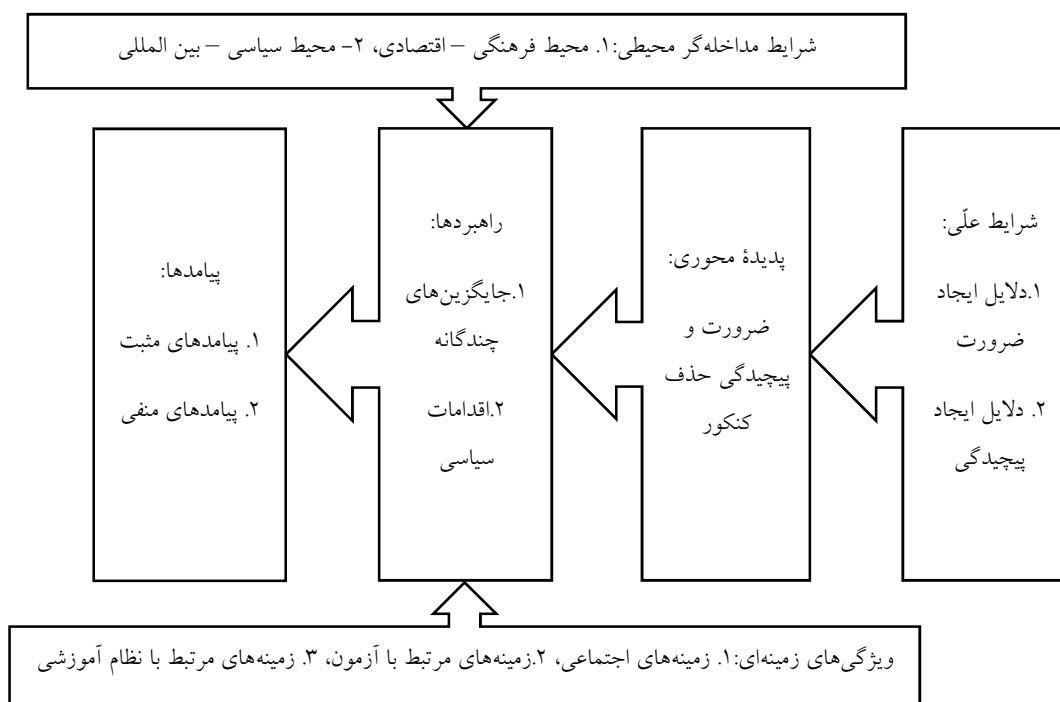
جدول ۱. اطلاعات گروه نمونه

ردیف	جنسیت	مدرک	شغل	محل کار
۱	مرد	دکترای تخصصی	عضو هیأت علمی	دانشگاه یزد
۲	زن	دکترای تخصصی	معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی اسبق دانشگاه یزد	دانشگاه یزد
۳	مرد	دکترای تخصصی	ریاست اسبق دانشگاه یزد	دانشگاه یزد
۴	مرد	دکترای تخصصی	مدیر کل آموزش دانشگاه یزد	دانشگاه یزد
۵	مرد	دکترای تخصصی	نماینده اسبق تام الاختیار سازمان سنجش	دانشگاه یزد
۶	مرد	دکترای تخصصی	ریاست اسبق آزمون‌سازی سازمان سنجش و استاد دانشگاه علامه طباطبائی	دانشگاه علامه طباطبائی
۷	مرد	دکترای تخصصی	ریاست اسبق دانشگاه یزد	دانشگاه یزد
۸	مرد	دکترای تخصصی	ریاست اسبق دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی	دانشگاه یزد
۹	مرد	دکترای تخصصی	مدیر کل دفتر آزمون‌سازی و روانسنجی سازمان سنجش آموزش کل کشور	دانشگاه تهران
۱۰	مرد	دکترای تخصصی	عضو هیأت علمی دانشگاه تهران و دارای سابقه کار با سازمان سنجش آموزش کل کشور	دانشگاه تهران
۱۱	مرد	دکترای تخصصی	عضو هیأت علمی سازمان سنجش آموزش کشور	سازمان سنجش آموزش کشور

سازمان سنجش آموزش کشور	عضو هیأت علمی سازمان سنجش آموزش کشور	دکترای تخصصی	زن	۱۲
سازمان سنجش آموزش کشور	عضو هیأت علمی سازمان سنجش آموزش کشور	دکترای تخصصی	مرد	۱۳
سازمان سنجش آموزش کشور	عضو هیأت علمی سازمان سنجش آموزش کشور	دکترای تخصصی	مرد	۱۴
سازمان سنجش آموزش کشور	عضو هیأت علمی سازمان سنجش آموزش کشور	دکترای تخصصی	مرد	۱۵
سازمان سنجش آموزش کشور	ریاست گروه مطالعات اجتماعی سازمان سنجش آموزش کشور	دکترای تخصصی	مرد	۱۶

یافته‌ها

هدف این پژوهش ایجاد مدل مناسبی جهت فرایند حذف کنکور سراسری است. برای این منظور، از متن مصاحبه‌ها مفاهیم که واحدهای تحلیل محسوب می‌شوند، به عنوان کدهای باز استخراج شدند و از طریق کدگذاری باز ۱۳۱۵ مفهوم به دست آمد که با طبقه بندی مفاهیم، ۳۷ مقوله فرعی ایجاد شد و در ادامه با کدگذاری محوری ۱۲ مقوله اصلی شکل گرفت (شکل ۱). سرانجام، مقوله‌ها در شش وجه مدل قرار گرفتند، به این ترتیب که مقوله (پدیده) اصلی ضرورت و پیچیدگی حذف کنکور شناخته شد.

شکل ۱. الگوی پارادیمی فرایند حذف کنکور

در شکل ۱ الگوی پارادیمی فرایند حذف کنکور که شش وجه مدل (شرایط علی، پدیده محوری، راهبردها، پیامدها و همچنین شرایط مداخله‌گر محیطی و ویژگی‌های زمینه‌ای) نشان می‌دهد آورده شده است.

جدول ۲. کدگذاری باز، محوری و انتخابی

ابعاد مدل	مقوله اصلی	مقوله فرعی	مفهوم
پدیده محوری	ضرورت و پیچیدگی حذف کنکور	پیچیدگی حذف	عدم اطلاع‌رسانی دقیق و دخالت ندادن نخبگان در تصمیم‌گیری، نبود نگاه متخصصانه به سیاستگذاری‌ها، تدوین راه‌حل‌های سطحی و غیر متخصصانه برای کنکور، لزوم برنامه‌ریزی متناسب با شرایط، ضرورت برنامه‌ریزی محتاطانه و دقیق.
		ضرورت حذف	احساس ضرورت برای حذف کنکور، تاثیر حذف کنکور بر تدریس و ابتکار عمل معلم، وجود پیامدهای نامطلوب آموزشی برای کنکور، تعیین سرنوشت تحصیلی ۱۲ ساله فرد در چند ساعت از معضلات کنکور، گزینش داوطلبان صرفاً براساس نتیجه کنکور.
شرایط علی	دلایل ایجاد ضرورت حذف کنکور	رقابت	وجود رقابت غیرطبیعی برای کنکور، رقابت جامعه برای قبولی در رشته بهتر، تاثیر رقابت در راهیابی به دانشگاه بر روی خانواده‌ها، تاثیر رقابت در راهیابی به دانشگاه بر دانش‌آموزان.
		مسائل روانی	برچسب زدن به افراد در صورت عدم قبولی در کنکور، افسردگی، ایجاد ضعف روحی در افراد، افزایش اضطراب و استرس با توجه به رقابت بالا برای رشته‌های پزشکی
		جابه‌جایی هدف	تبدیل شدن کنکور به یک ملاک، هدف قرار گرفتن موفقیت در آزمون، قرار گرفتن موفقیت در گرو کنکور، هدف محور شدن کنکور، خلاصه کردن تمام موفقیت‌ها به موفقیت در کنکور.
		فرار مغزها	بازی کردن نقش سکوی پرتاب برای مهاجرت دانشجویان توسط دانشگاه‌های تاپ در ایران (فراری دادن نخبگان) - جداسازی نخبه‌ها و معرفی به دنیا.
	دلایل ایجاد پیچیدگی کنکور	مافیای موسسات کنکور	نفوذ موسسات آموزشی در افکار مردم، ورود فساد به کنکور از طریق موسسات آموزشی، گردش مالی بالای موسسات آموزشی عامل مقاومت در برابر حذف کنکور.
		اجرای قانون	اجرایی نشدن قانون، سردرگمی در اجرای قانون، نبود ملزومات اجرایی شدن قانون، همخوانی نداشتن قانون حذف کنکور با ساز و کارهای علمی.
		تقاضای بالای رشته‌ها و دانشگاه‌های خاص	وجود تقاضای زیاد برای کنکور، بالا بودن حجم متقاضیان ورود به دانشگاه، عدم تناسب بین عرضه و تقاضا، رشته‌های پرطرفدار مشکل اساسی کنکور.
		تفاوت سطح دانشگاه‌ها	توزیع نابرابر دانشجویان نخبه بین دانشگاه‌ها، وجود دانشجویان ممتاز عامل ارتقای سطح دانشگاه، توزیع نابرابر بودجه بین دانشگاه‌ها، توزیع نابرابر امکانات بین دانشگاه‌ها.
		نبود جایگزین مناسب	نبود جایگزین مناسب، نبود شرایط یکسان قبل از کنکور، سخت بودن پیدا کردن جایگزین برای کنکور، غیرشفاف شدن سیستم پذیرش دانشجو با حذف کنکور
		محیط فرهنگی-اقتصادی	محیط فرهنگی
محیط اقتصادی	محیط اقتصادی	ساختار اقتصادی نامطلوب، ضرورت تقویت بخش خصوصی، وجود	

			درآمدهای نجومی در برخی رشته‌ها مثل پزشکی، ایجاد شدن مشاغل زیاد در حواشی کنکور
	محیط سیاسی - بین‌المللی	محیط سیاسی	ساختار دولتی اشتباه، متاثر بودن دانشگاه‌ها از تحولات سیاسی، تاثیر تغییر دولت‌ها بر پذیرش دانشجو، نیاز به برنامه‌های فراجناحی، تبدیل شدن سنجش به ابزار قدرت سیاسی
		تجارب بین‌المللی	تخصیص بورس‌های قوی به دانشجویان در دانشگاه‌های تاپ دنیا، دریافت تعهد قوی برای خدمت از دانشجویان در دنیا، خصوصی بودن دانشگاه‌های تاپ دنیا
ویژگی‌های زمینه‌ای	زمینه‌های اجتماعی	تبلیغات	تبدیل شدن قبولی دانش‌آموزان در رشته‌ها و دانشگاه‌های برتر به شوهای تبلیغاتی مدارس، نبود نظارت بر تبلیغات کنکوری صدا و سیما، تبلیغات مسموم کنکور در رسانه
		نقش خانواده	علاقه خانواده‌ها به راهیابی فرزندانشان به دانشگاه، واکنش مثبت خانواده‌ها به عملکرد مدارس، تاثیر فشار خانواده‌ها برای انتخاب رشته، تبدیل کنکور به دغدغه‌ای برای خانواده‌ها
	زمینه‌های مرتبط با آزمون	امنیت و سلامت کنکور	امنیت آزمون سراسری، قابل اطمینان بودن کنکور، امنیت آزمون سراسری، مطمئن بودن کنکور، وجود امنیت‌در کنکور، عدم امکان پارتی بازی در کنکور، فسادناپذیری کنکور
		سهیمه‌ها	سهیمه‌ها عامل تخریب کنکور، حذف همه سهمیه‌ها راه حل آسیب‌های کنکور، سهمیه‌بندی مناطق گامی در برقراری عدالت آموزشی، سهمیه مناطق راه حل جبران کمبودهای منطقه‌ای
		توان ارزیابی آزمون	استاندارد بودن سوالات کنکور، بالا بودن سطح کیفی سوالات، هماهنگی سوالات آزمون سراسری با تکنیک‌های موسسات آموزشی، لزوم وجود بانک سوالات کالیبر شده
	زمینه‌های مرتبط با نظام آموزشی	ناکارآمدی محتوای آموزشی	وجود محتوای بدون ارزش علمی، عدم کارایی محتوای کتب درسی، لزوم استفاده از کتب کمک درسی برای یادگیری محتوا، عدم تناسب محتوای درسی با صلاحیت معلم
		ناکارآمدی نظام آموزشی	عدم خلاقیت‌پروری و کورکردن استعدادها، طراحی غلط نظام آموزشی، لزوم تغییر سیستم از پایه اول ابتدایی، اثرپذیری اهداف عالی آموزش و پرورش از کنکور
		همراستایی آموزش و پرورش با آموزش عالی	لزوم هماهنگی آموزش و پرورش و وزارت علوم، عدم هماهنگی آموزش و پرورش و آموزش عالی، ضرورت ادغام دو وزارت خانه
	راهنماها	جایگزین‌های چندگانه	پذیرش توسط دانشگاه
سوابق تحصیلی استاندارد			لزوم آزمون‌های استاندارد برای مدارس، پایین بودن معدل در مناطق محروم، دشوار بودن همترازی معدل و درس، عدم تامین امنیت امتحانات در صورت اکتفا به سابقه تحصیلی
حفظ کنکور			لزوم حفظ کنکور کنونی با توجه به نبود شرایط مساعد، لزوم تبدیل شدن کنکور به آزمون سنجش استعداد تحصیلی، لزوم حفظ کنکور برای دانشگاه‌های سطح بالا
اقدامات سیاستی		سوق دادن به آموزش‌های فنی و	هدایت افراد به سمت رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، تقویت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، بهینه‌سازی مدیریت آموزش عالی با تقویت

		حرفه‌ای	سازمان‌های فنی و حرفه‌ای
		تغییر تدریجی	لزوم توجه به مسأله تغییر تدریجی، زمان بر بودن تغییرات، لزوم ایجاد تغییر تدریجی در کنکور، آسیب دیدن چندین نسل در اصلاحات ناگهانی
		مشاوره و هدایت تحصیلی	تاکید مشاوره‌های تحصیلی بر رشته‌های خاص و دانشگاه‌های خاص، همسو نبودن نبودن مشاوره‌های تحصیلی با علایق دانش‌آموزان
		تعدد دفعات برگزاری	لزوم برگزاری کنکورهای متعدد در سال به جای یک آزمون کنکور، از بین رفتن آسیب‌های روانشناختی کنکور با برگزاری کنکورهای متعدد
		جدایی سنجش و پذیرش	لزوم جدایی سنجش از پذیرش، غیرمتمرکز شدن فرایند سنجش داوطلبان، جدایی سنجش از پذیرش، واگذاری پذیرش به دانشگاه‌ها به پیشنهاد سازمان سنجش
		برگشت پذیری انتخاب	وجود قوانین مشکل برای تغییر رشته در داخل دانشگاه، دادن فرصت مجدد به دانش‌آموزان برای انتخاب رشته‌هایی متفاوت از رشته‌های مربوط به شاخه تحصیلی خودشان
پیامدها	پیامدهای فردی	یادگیری عمیق	تغییر رویکرد اجتماع به سمت تست زنی، از بین رفتن یادگیری و خلاقیت، عدم یادگیری عمقی مطالب، لزوم توجه به اهمیت یادگیری در طرح جایگزین
		سطح کیفی دانشجویان	سطح علمی پایین ورودی‌های دانشگاه، همگن نبودن دانشجویان کلاس از نظر علمی، سطح پایین فارغ التحصیلان دانشگاه‌های غیر دولتی
	پیامدهای اجتماعی	کنکورهای متعدد	ایجاد شدن کنکورهای متعدد با حذف کنکور، ایجاد شدن کنکورهای جدید با حذف کنکور، ایجاد شدن کنکورهای متعدد به جای یک کنکور در صورت استفاده از سوابق تحصیلی
		پابرجایی مافیا و موسسات کنکور	نفوذ موسسات آموزشی در بخش‌هایی علاوه بر کنکور، از بین نرفتن موسسات آموزشی با حذف کنکور، تغییر جهت موسسات کنکور از تستی به تشریحی با حذف کنکور
		عدالت آموزشی	وجود نوعی احساس برابری در کنکور، کنکور زمینه‌ساز احساس حداقلی عدالت برای مناطق محروم، ناتوانی از حذف کنکور در برقراری عدالت، دخیل نبودن پارتی در کنکور

در جدول شماره ۲ مفاهیم و مقولات فرعی و اصلی و ابعاد به دست آمده برای مدل نظری که با استفاده از کدگذاری باز، محوری و انتخابی استخراج شده‌اند آورده شده است.

بحث

پدیده محوری

ضرورت حذف کنکور: زمانی که موضوعی در مراجع قانونی به بحث گذاشته شده و برایش قانون تعریف می‌شود، به این معناست که یک احساس نیازی در اجتماع برای آن وجود دارد، اما در رابطه با این موضوع خاص شیوه برخورد با این قضیه نادرست بوده است. در این راستا شرکت‌کننده شماره ۱۵ عنوان کرد: «حذف کنکور با توجه به پیامدهای نامطلوبی که در حیطه آموزشی، اقتصادی و بهداشت روانی داوطلبان دارد، ضروری است. البته در شرایطی که جایگزین مناسبی برای آن پیشنهاد شود». این نتایج با نتایج کیانی (۱۳۹۴)، فتح‌آبادی، شلانی و صادقی (۱۳۹۶) و ریچز (۲۰۱۰) همسو می‌باشد.

پیچیدگی حذف کنکور: مصاحبه‌شوندگان معتقد بودند که با توجه به اهمیت و حساسیت موضوع می‌بایست از نظر متخصصان و نخبگان این امر بیشتر استفاده می‌شد و با انجام نشدن این مهم و نبود جایگزین واحد برای کنکور، مسأله حذف کنکور با پیچیدگی همراه شده

است. در این راستا شرکت‌کننده شماره ۹ عنوان کرد: «... یعنی این که سیاست‌گذاری که تخصص نداشته باشد، وارد این بحث نشه، وقتی فرد فرق استاندارد و هنجار را نمی‌داند، فرق ملاک محور بودن و هنجار محور بودن را نمی‌داند، خوب هیچ جای دنیا این‌جور نیست، یعنی ببینید قانون سیا را ترامپ عوض می‌کنه، ساختار مملکتی را عوض می‌کنه، اما یک عدد از قوانین آموزشی را عوض نمی‌کنه... ما تنها کشوری هستیم که نظری محورییم، خوب وقتی با این رویکرد است، کی با این رویکرد می‌گوید که مهارت‌ها را بسنجیم، مهارت محور باشیم، خوب این‌ها را متخصصان می‌فهمند...». سبحانی و شهیدی (۱۳۸۶) در پژوهش خود عنوان می‌کنند که «راه‌حلی‌هایی که برای حل معضل کنکور ارائه می‌شود چون معمولاً مبتنی بر پژوهش‌های عمیق میدانی نیست، ناکارآمد و غیر عملی‌اند». این یافته همچنین با نتایج هوسلر، چونگ، وون، لوسیدو، بومنو باستدو (۲۰۱۹) همخوانی دارد.

شرایط علی

۱- دلایل ایجاد ضرورت حذف

رقابت: حجم بالای متقاضیان، تفاوت سطح دانشگاه‌ها، رقابت‌زدگی مدارس و تلاش برای جذب دانش‌آموزان دارای هوش و استعداد بالا از جمله مواردی است که رقابت در کنکور را ناسالم کرده است. در این باره شرکت‌کننده شماره ۴ بیان کرد: «همه دارند تلاش می‌کنند که در بهترین دانشگاه‌های مورد علاقه‌شان و آن هم رشته مورد علاقه‌شان راه پیدا کنند و این کم کم این قدر شدت پیدا کرده که خیلی تاثیر بسیار زیادی روی خانواده‌ها گذاشته، روی دانش‌آموز گذاشته و یک آسیب‌های زیادی را به وجود آورده و به همین دلیل محققین و روانشناسان به آسیب‌شناسی موضوع پرداختند...». این یافته‌ها با نتایج کیانی (۱۳۹۴)، شکور، یمانی و جوهری (۱۳۹۰) همسو و با نتایج نریمانی و میری (۱۳۹۶) ناهمسو است.

مسائل روانی: اثرات اضطراب و استرس و فشارهایی که از ناحیه مدارس و اعضای خانواده و دوستان و آشنایان به دانش‌آموزان وارد می‌شود گاهی تا سال‌های طولانی بر روح و روان فرد باقی می‌ماند و خسارات جبران‌ناپذیر به افراد وارد می‌کند. شرکت‌کننده شماره ۱۲ در این رابطه عنوان کرد: «افرادی که پشت این سد می‌موند احساس شکست می‌کنند و خود این احساس شکست، موجب حذف خودباوری و از دست رفتن اعتماد به نفس میشه، چند بار تکرار میشه هم از طرف خانواده‌ها و هم در درون خودشان و هم از طرف جامعه برجسب‌های خاصی بهشون نسبت داده میشه...». این نتایج با یافته‌های یارمحمدیان، سهرابی و عریضی (۱۳۸۴)، معتمدی شملزاری (۱۳۸۵)، عسگری (۱۳۹۸)، صدیق، عبدالله پور، آذرنیک، شریعتی و کشاورز-اخلاقی (۲۰۱۶)، کیراک (۲۰۱۶)، وانگ، رن، لیو، خو، جیانگ، اسکورا و لوین (۲۰۱۶)، کیتیش بوکر، آنالو شاکین (۲۰۱۷)، لی و هلوپگ (۲۰۲۰) همسو است.

جابه‌جایی هدف: مدارس از همان دوران ابتدایی، به جای تمرکز بر آموزش مهارت‌ها، حقوق شهروندی، رعایت اخلاق فردی و اجتماعی و آموزش کارگروهی، بر تقویت دانش‌آموزان برای قبولی در کنکور برنامه‌ریزی می‌کنند، و این سبب دور شدن نظام آموزش و پرورش ما از اهداف اصلی و مهم خود گردیده است. در این راستا شرکت‌کننده شماره ۱۰ بیان کرد: «... بحث دیگه این که جامعه ما دچار جابه‌جایی هدف شده، دانش‌آموزان در پایه‌های مختلف به جای آماده شدن برای یک زندگی مسئولانه و مستقل، برای این که خلاق بشوند، قهار شوند و ایده‌پرداز، این‌ها در واقع به سمت تست زنی می‌روند، یعنی در واقع نگاه ما به تربیت آدم‌ها برای موفقیت در آزمون کنکور است نه در زندگی و چیز دیگه...». این نتایج با نتایج کیانی (۱۳۹۴)، فتح‌آبادی و همکاران (۱۳۹۶)، رضانی (۲۰۱۴)، کیراک (۲۰۱۶)، لیو و هلوپگ (۲۰۲۰) همسو است.

فرار مغزها: دانش‌آموزان به شدت تلاش کرده و سطح علمی خود را بالا می‌برند و با هزینه‌های گزاف به دنبال کسب رتبه‌های عالی به منظور ورود به دانشگاه‌های برتر کشور هستند تا از آنجا راهی برای خروج از کشور پیدا کنند. در این راستا شرکت‌کننده شماره ۱ بیان کرد: «... ما از جهتی داریم بچه‌ها را ال‌ک می‌کنیم، علامت می‌دهیم به دنیا که بیاین و این‌ها را بردارید و ببرید. یکی از این آسیب‌های کنکور هم فراموش نکنیم، اینه که ماها بهترین سرمایه‌های مملکت را ال‌ک می‌کنیم، فیلتر می‌کنیم و دو دستی تقدیم می‌کنیم به دنیا، اون‌ها هم براشون امکانات فراهم می‌کنند، کسایی که ما پرورششون دادیم...». این نتایج با نتایج قلی‌پور و همکاران (۱۳۸۴) همخوانی دارد.

۲- دلایل ایجاد پیچیدگی حذف

مافیا و مؤسسات کنکور: این مؤسسات آموزشی که اکنون تبدیل به بنگاه‌های اقتصادی شده‌اند، شاید در ابتدا با هدف ترویج روش‌های تست‌زنی و به گفته برخی از مصاحبه‌شوندگان، آموزش روش‌های غلط برای حل سؤالات، به وجود نیامدند، اما با جذب مخاطبان زیاد و تبلیغات گسترده و عدم نظارت دقیق بر آن‌ها امروز تبدیل به یک معضل اساسی در بحث نظام سنجش و پذیرش دانشجو شده‌اند. در رابطه با این مقوله

1- Hossler, Chung, Kwon, Lucido, Bowman, Bastedo

2- Wang, Ren, Liu, Xu, Jiang, Skora, Lewin

3- Kitiş, Bükler, Ünal, Şavkın

شرکت‌کننده شماره ۷ عنوان کرد: «...حجم گردش مالی در کنکور بسیار بالا است، شما نگاه کنید میزان فروش کتاب‌های کنکور را با کل کتاب‌هایی که در کل کشور فروخته می‌شود، اصلاً قابل مقایسه نیست کلاس‌های کنکوری که گذاشته می‌شود و پولی که دارد جابجا می‌شود پولی که خانواده‌ها دارند صرف بچه‌هایشان برای آمادگی کنکور از شکل‌های مختلف می‌کنند» این نتایج با نتایج توکلی جاغرق (۱۳۹۷)، همسو است.

اجرای قانون: به نظر می‌رسد که قانون از کارایی لازم برخوردار نبوده و برای همین مجریان در یک سردرگمی و ابهام نسبت به اجرای آن هستند. برخی از مصاحبه‌شوندگان قانون را نه تنها غلط و ناکارآمد می‌دیدند بلکه آن را مسبب ایجاد مشکلات جدید هم می‌دانستند. در این راستا شرکت‌کننده شماره ۱ بیان کرد: «ما قانون برای حذف کنکور داریم. قانونی که به هر طریق مصوب بوده و اجرایی نشده، ضرورتش احساس شده ولی در حوزه اجرا این‌ها هنوز سردرگم هستند. چون حذف کنکور بحث خیلی پیچیده‌ای شده ...». در رابطه با این یافته نتایج مشابهی توسط محقق یافت نگردید.

تقاضای بالای رشته‌های خاص و دانشگاه‌های خاص: هر سال شاهد هستیم که نه تنها از خیل مشتاقان به شرکت در آزمون سراسری در رشته علوم تجربی کاسته نمی‌شود، بلکه بر آن افزوده نیز می‌شود تا جایی که یکی از اعضای گروه نمونه آینده مهندسی ایران را در خطر می‌دانست. شرکت‌کننده شماره ۵ در این رابطه عنوان کرد: «الان مشاوره‌هایی که در دبیرستان هستند، یک رشته‌های خاص و دو دانشگاه‌های خاص را تکیه می‌کند، شاید یک دانش‌آموزی یزدی بهترین موقعیت باشد بیاید ریاضی یزد منتها چون رتبه خوب دارد مشاور می‌گه فلان مهندسی و فلان دانشگاهی...». این یافته با نتایج باقری‌خواه، عارفی و جمالی (۱۳۹۰) و سیفی و سام (۱۳۹۴) همسو است.

تفاوت سطح دانشگاه‌ها: در اجرایی شدن طرح حذف کنکور، اگر بنا به استفاده از سوابق تحصیلی به جای آزمون سراسری باشد، به دلیل سطح متفاوت دانشگاه‌ها، از نظر علمی و همچنین تفاوت امکانات و بودجه‌ای که بین آن‌ها وجود دارد، باز مشکل هجمه و تمایل افراد به سمت دانشگاه‌های خاص پیش می‌آید و پذیرش عادلانه را با چالش مواجه می‌کند. در این راستا شرکت‌کننده شماره ۳ عنوان می‌کند: «... همین متقاضیان رشته‌های علوم انسانی، فنی، علوم تجربی و هنر مشتاق‌اند که بیایند دانشگاه دولتی، هم شهریه نمی‌دهند و هم از کیفیت بالایی برخوردارند. بعضی از دانشگاه‌های فنی یا جامع سطح بین‌المللی برنامه دارند...». در رابطه با این یافته نتایج مشابهی توسط محقق یافت نشد.

نبود جایگزین مناسب: اعضای گروه نمونه که همگی از متخصصان حوزه آموزش عالی محسوب می‌شدند، در نبود جایگزین مناسب برای کنکور اتفاق نظر داشتند، این به این معنا نیست که هیچ جایگزینی برای کنکور وجود ندارد بلکه، به معنای نبود جایگزین واحد است. شرکت‌کننده شماره ۱۵ در این راستا عنوان کرد: «نبود جایگزین آن، تا زمانی که به طور مشخص جایگزین روش گزینش و انتخاب دانشجوی معرفی نشود، امکان حذف کنکور وجود ندارد...». نتایج این پژوهش با پژوهش ذوالفقارنسب و همکاران (۱۳۹۵) همخوانی دارد.

شرایط مداخله گر محیطی

۱- محیط فرهنگی - اقتصادی

محیط فرهنگی: مردم ایران از دیرباز به علم و علم‌آموزی علاقه وافر داشته‌اند و همین علاقه سبب شده است که خانواده‌های ایرانی به شدت به دنبال فراهم کردن زمینه‌های علم‌آموزی و تشویق فرزندان‌شان به ادامه تحصیل باشند و در کشور ما، بین اشخاص تحصیل کرده دانشگاهی و افراد عادی از نظر جایگاه و طبقه اجتماعی فاصله وجود داشته باشد. شرکت‌کننده شماره ۱۲ بیان کرد: «...از وقتی که بچه به دنیا بیاد بهش می‌گن، قریبوت برم خانم دکتر اومده، یعنی نگاه فرهنگی حاکم است و آن چیزی که عرف در خانواده‌ها مطرح است و همه عاشق این هستند که بچه مهندس بشه یا دکتر بشه...». این نتایج با یافته‌های قلخانباز و خدایی (۱۳۹۳)، شمس مورکانی، معارفوند و فتح‌آبادی (۱۳۹۸)، نیک‌نژاد، قربانزاده و فلاح (۱۳۹۴) همسو و با یافته‌های شکورنیا و کرمی (۱۳۹۶) ناهمسو است.

محیط اقتصادی: متأسفانه در اثر ساختار غلط و نامناسب اشتغال و نبود زیرساخت‌های اقتصادی لازم در ایران و از سویی، نبود اقتصاد قوی و تنوع شغلی، موجب شده مردم به جایی پناه ببرند که بتوانند آینده درآمدی خود را تضمین کنند که این موضوع با آموزش عالی گره خورده و تقاضا را برای ورود به این نظام دوچندان کرده است. در این راستا شرکت‌کننده شماره ۳: «... فشاری که روی خانواده‌هاست، هزینه تحصیل بچه‌ها هست، خانواده‌ها را دچار مشکل کرده به هر حال آموزش خوب، پول خوب می‌گیرند، دردوره دانش‌آموزی، کلاس‌های خصوصی، کلاس‌های تقویتی و فشارهای اقتصادی تاثیر گذاشته است...». نتایج این پژوهش با یافته‌های قلخانباز و خدایی (۱۳۹۳)، شمس مورکانی و همکاران (۱۳۹۸)، شکورنیا و کرمی (۱۳۹۶)، لیو و هولویگ (۲۰۲۰) همخوانی دارد.

۲- محیط سیاسی - بین‌المللی

محیط سیاسی: مراجع مختلفی در مورد کنکور تصمیم‌گیری می‌کنند، این در حالی است که در بسیاری از کشورهای دنیا، چنین مسئله‌ای نیست و با آمدن و رفتن دولت‌ها سیستم آموزشی و نظام پذیرش دانشجوی هیچ تغییری نمی‌کند و در واقع آموزش ربطی به سیاست و دولت‌ها

ندارد و راهش از سیاست مجزا است. در این راستا شرکت‌کننده شماره ۶ بیان کرد: «در مورد مسائل سیاسی اصلاً قانونی شدن این داستان یک مسئله سیاسی است، کدام کشور را داریم که برای کنکور قانون بنویسد برای ارشد و دکتری قانون بنویسد این تنش سیاسی رویش وجود دارد و در واقع این را جریان‌های سیاسی هم در وزارت علوم و هم در وزارت آموزش و پرورش و هم در وزارت بهداشت در واقع می‌خواهند...». در رابطه با این یافته‌ها توسط محقق پژوهش مشابهی یافت نشد.

تجارب بین‌المللی: پدیده جهانی شدن، مدت‌هاست که در بخش آموزش نیز چهره نشان داده است. لازم است که با نگاه به تجارب سایر دنیا، دلایل رشد و پیشرفت سایرین در امر آموزش بررسی شود و این به معنای کپی برداری از الگوهای آموزشی آنان نیست. شرکت‌کننده شماره ۳: «دانش بشریه، باید برند از تجربه موفق کشورهای دیگه استفاده کنند و ببینند چی بوده فرایند جذب دانشجو، ببینند که فرایند جذبشون چی بوده که موفق بودند. در خارج از کشور دانشگاه به دانشگاه فرق داره، آزمون‌هاشون متمرکزند برای دانشجویهای خارجی، آن‌ها را براساس گذشته انتخاب می‌کنند...». یافته‌های این پژوهش با نتایج قلی‌پور و همکاران (۱۳۸۴) همخوانی دارد.

ویژگی‌های زمینه‌ای

۱- زمینه‌های اجتماعی

تبلیغات: سال‌هاست که تبلیغات گسترده و بی حد و حصر رسانه‌ها از جمله صدا و سیما، برای کنکور و مؤسسات کنکور مشاهده می‌شود. شرکت‌کننده شماره ۹ در این رابطه عنوان می‌کند: «کاملاً رسانه افتاده است دست این‌ها، در حوزه تبلیغات تستی خیلی گسترده است و آسیب‌زا است، اگر نگاه تخصصی حاکم باشه نمیگم صد درصد ولی اکثر مشکلات حل می‌شود». نتایج مشابهی در این زمینه توسط محقق یافت نشد.

نقش خانواده: بیشتر والدین تلاش می‌کنند فرزندانشان را تبدیل کنند به چیزی که خود آرزو داشته‌اند و مدام اصرار دارند که فرزندشان در قالب از پیش چیده شده آن‌ها حرکت کند. شرکت‌کننده شماره ۹ بیان کرد: «این خیلی مهم است، این کاملاً نکته تربیتی است، که همه خانواده‌ها باید به این نتیجه برسند که باید نگاه تربیتی داشته باشند، الان واقعیت اینه، هر بچه‌ای که متولد میشه یا باید دکتر باشه یا باید نخبه باشه، شما این خانواده را آگاه کنید که بچه، توان هوشیش تا اینجا است، الان همه بچه‌ها جزو کاندیداهای ناسا هستند، القای بیش از حد به فرزند، فرزندپروری کاذب از بعد هوش و استعداد و انتقال توانایی توهمزاه، از والدین به فرزند داره رشد فزاینده می‌گیره و این بزرگترین آسیبی است که به جامعه خواهد زد». یافته‌های پژوهش با نتایج نریمانی و میری (۱۳۹۶)، شمس مورکانی و همکاران (۱۳۹۸)، کیراک (۲۰۱۶)، وانگ و همکاران (۲۰۱۶)، کیتیش و همکاران (۲۰۱۷) و لیو و هلوئیگ (۲۰۲۰) همسو است.

۲- زمینه‌های مرتبط با آزمون

امنیت و سلامت کنکور: شرکت‌کنندگان معتقد بودند که کنکور مطمئن، فساد ناپذیر و دارای امنیت و سلامت است، سؤالات از استانداردهای کافی برخوردار بوده و امکان تقلب و پارتی بازی در آن صفر است و با توجه به قرنطینه‌های موجود، از ضریب امنیت بالایی برخوردار است. در رابطه با این مقوله شرکت‌کننده شماره ۱۳ عنوان کرد: «مهم‌ترین مزیت کنکور سراسری در کشور ما با توجه به محدود بودن امکانات آموزشی و پژوهشی با استانداردهای بالا، غریبال کردن داوطلبانه. از اون‌جا که نمی‌تونیم براساس سوابق تحصیلی گزینش دانشجو انجام بدیم، کنکور سراسری یک ضرورت غیرقابل اجتنابه». در رابطه با این مقوله نتایج مشابهی یافت نشد.

سهیمیه‌ها: در این رابطه نظرات مصاحبه‌شوندگان متفاوت بود، برخی از ایشان سهیمیه‌ها را عامل تخریب کنکور می‌دیدند و برخی دیگر به ویژه سهیمیه مناطق راه، به دلیل کیفیت پایین آموزش در مناطق محروم، یکی از عوامل برقراری عدالت می‌دانستند. به عنوان نمونه شرکت‌کننده شماره ۱۱ بیان کرد: «...اما خارج از سازمان، یک مواردی مثل سهیمیه‌ها وارد شده که ما از سنجش صحیح دور شدیم... حذف همه سهیمیه‌ها، و کنکور به همین شکل بماند منهای سهیمیه‌ها، هیچ چیز برای ورود به دانشگاه جز توانایی‌های علمی و ذهنی لازم نیست، به خاطر نبود عدالت آموزشی در کشور در ورودی دانشگاه و خروجی آموزش و پرورش داریم جبران میکنیم...». نتایج این پژوهش با یافته‌های باقری‌خواه و همکاران (۱۳۹۰)، همسو است.

توان ارزیابی آزمون: از نقاط مثبت هر آزمونی قدرت ارزیابی بر اساس هدفی است که برایش تعریف شده است، که از دیدگاه اعضای گروه نمونه کنکور دارای توان لازم جهت ارزیابی افراد است. شرکت‌کننده شماره ۱۳ در این رابطه عنوان می‌کند: «مهم‌ترین مزیت کنکور سراسری در ایران با توجه به محدود بودن امکانات آموزشی و پژوهشی با استانداردهای بالا، غریبال کردن داوطلبانه. از اون‌جا که نمیتونیم براساس سوابق تحصیلی گزینش دانشجو انجام بدیم، کنکور سراسری یک ضرورت غیرقابل اجتنابه». این نتایج با نتایج ذوالفقار نسب و همکاران (۱۳۹۵)، عباسیان و نصیریان (۲۰۱۵) و گلگر (۲۰۲۰) همسو و با نتایج پژوهش کرکیچ (۲۰۱۹) و کولفا (۲۰۲۰) ناهمسو است.

۳- زمینه‌های مرتبط با نظام آموزشی

ناکارآمدی محتوای آموزشی: یکی از مواردی که بسترساز بسیاری از مشکلات در حوزه آموزش و پرورش، از جمله به وجود آمدن کتب کمک درسی، کلاس‌های خصوصی و مافیا و مؤسسات کنکور، عدم یادگیری عمیق دروس و مفاهیم آن شده است، محتوای ضعیف آموزشی است. شرکت‌کننده شماره ۱۶ بیان کرد: «به جای اینکه آموزش و پرورش واقع‌بینانه بیاد بگه که بله من این مشکلات را دارم، می‌اندازد به عهده کنکور، بله، الان بچه‌ها برای ورود به دانشگاه تشویق می‌شوند تست بزنند و این ضعف آموزش و پرورش است، آموزش و پرورش هدفش معلوم نیست». این یافته‌ها با نتایج فتح‌آبادی و همکاران (۱۳۹۶) همسو می‌باشد.

ناکارآمدی نظام آموزشی: زمانی که هدف آموزش راهیابی به دانشگاه تلقی شده و از طرفی مجوزهای بدون نظارت به مؤسسات خصوصی داده شود و معلمان برای تأمین نیازهای اقتصادی مجبور به تدریس‌های خصوصی خارج از کلاس درس باشند، از کاهش صف متقاضیان کنکور خبری نیست و از چنین دانش‌آموزانی داشتن خلاقیت و نوآوری دور از ذهن است. در این راستا شرکت‌کننده شماره ۲ عنوان کرد: «... و الان بچه‌ها واقعاً تک بعدی هستند، کور کردن استعدادها و عدم خلاقیت‌پروری در نظام آموزشی ما وجود دارد و نظام آموزشی ما مشکل دارد و اگر این حل بشه دیگه بودن یا نبودن کنکور فرقی نمی‌کنه...». این یافته‌ها با نتایج توکلی جاغرق (۱۳۹۷) همخوانی دارد.

همراستایی آموزش و پرورش با آموزش عالی: زمانی که آن چه در آموزش و پرورش تدریس می‌شود، در دانشگاه بعضاً در سطوح پایین‌تر آن تدریس شود، و در آموزش و پرورش بچه‌ها به سمت رشته‌های اشباع دانشگاهی هدایت می‌شوند و یا ورودی‌های بی‌کیفیت وارد دانشگاه شده و مانع عملکرد صحیح این نهاد می‌گردند. شرکت‌کننده شماره ۱ عنوان می‌کند: «ما آموزش و پرورش و آموزش عالی مان دو راه متفاوت دارند می‌روند و می‌دانید که در حوزه سیاست‌گذاری کلان آموزشی یکی از بحث‌هایی که مطرح است، ادغام این دو وزارت خانه است...» این نتایج با نتایج کیانی (۱۳۹۴) همخوانی دارد.

راهبردها

۱- جایگزین‌های چندگانه: زارعی و اورنگی (۱۳۹۱) در پژوهش خود نشان دادند که صاحب‌نظران در گزینش دانشجو علاوه بر کنکور به استفاده از روش‌های دیگر نیز تمایل دارند و اذعان می‌کنند که انتخاب دانشجو نباید مبتنی بر یک روش واحد باشد. کاوه‌ئی و باقی‌یزدل (۱۳۹۳)، قربانی (۲۰۱۲) و سیلوا و همکاران (۲۰۲۰)، نیز به همین نتایج دست یافتند، اما نتایج ذوالفقار نسب و همکاران (۱۳۹۵) با این پژوهش غیرهمسو است. مقوله جایگزین‌های چندگانه از سه زیرمقوله ۱- پذیرش توسط دانشگاه‌ها، ۲- سوابق تحصیلی، ۳- حفظ کنکور تشکیل شده است.

پذیرش توسط دانشگاه‌ها: در تمام دنیا دانشگاه یک رکن اساسی در پذیرش دانشجو است و بر این اساس هر دانشگاهی با توجه به اهدافی که دارد سعی در فراهم آوردن بهترین امکانات و انتخاب بهترین دانشجویها دارد و برای آن با یکدیگر رقابت می‌کنند. شرکت‌کننده شماره ۵ در این باره گفت: «اگر کنکور حذف شود یک کار عظیمی برای دانشگاه ایجاد می‌شود، فقط برای دکتری که محدود است و تعداد شرکت‌کننده‌ها کم است، فرایند مصاحبه کار عظیمی است و بی‌تقص هم نیست و نمی‌توان گفت پذیرش ۱۰۰٪ عمیق است، بعضی از دانشگاه‌ها می‌توانند هماهنگ کنند کار را، منتها بعضی از دانشگاه‌ها نمی‌توانند کار را هندل کنند...». نتایج کیانی (۱۳۹۴)، با نتایج این پژوهش همسو است.

سوابق تحصیلی: استفاده از سوابق به عنوان یکی از مؤلفه‌های پذیرش در دانشگاه‌های دنیا امری رایج است. اما با توجه به وضعیت آموزش و پرورش در ایران نباید از آسیب‌های تکیه کردن بر آن، غافل ماند. شرکت‌کننده شماره ۶ بیان کرد: «هدف اصلی آن، این بود که سوابق تحصیلی را جایگزین کنکور کنند، به چند دلیل موفق نشد: ۱- رقابت در رشته‌های پرطرفدار در پنج گروه آزمایشی خیلی بالا است و ما یک تعداد زیادی نمره ۲۰ داریم که این نمره‌ها را نمی‌توانیم تصمیم بگیریم برود شریف و امیرکبیر و ... وقتی طرف معدلش بیست است اصلاً ما نوبی ریاضی یک تعداد زیادی آدم داریم که معدلشان ۲۰ است و وقتی معدل ۲۰ است ما چطور تصمیم بگیریم که کدام دانشگاه برود این اولین و مهم‌ترین دلیل است ۲. بعدش آموزش و پرورش نتوانست الزاماتی که قانون برایش پیش‌بینی کرده بود، را جامه عمل بپوشاند، مثلاً آزمون‌های سراسری را به وجود بیاورد نمرات را تراز کند، نمره دقیق به سازمان سنجش بدهد». این یافته‌ها با نتایج باقری‌خواه و همکاران (۱۳۹۰) همخوانی دارد.

حفظ کنکور: با توجه به مزایای کنکور و با توجه به حجم تقاضا، خصوصاً برای رشته‌های خاص و دانشگاه‌های خاص، حفظ بخشی از کنکور، در کنار سایر تصمیمات ضروری است، همانطور که مراجع قانون‌گذاری نیز دریافته‌اند که حذف کامل کنکور از فرایند سنجش و پذیرش دانشجو غیرممکن و آسیب‌زا است. شرکت‌کننده شماره ۳ بیان کرد: «... اعتقاد اینه که کنکور باید بمونه. منتهی برای دانشگاه‌های دولتی و سطح یک و سطح دو، چون همین متقاضیان رشته‌های علوم انسانی، فنی، علوم تجربی و هنر مشتاقند که بیابند دانشگاه دولتی، هم شهریه نمی‌دهند و هم از کیفیت بالایی برخوردارند. بعضی از دانشگاه‌های فنی یا جامع، در سطح بین‌المللی برنامه دارند. همیشه کنکور را حذف کنیم و

مینا را بنادریم مثلاً بر اساس عملکرد گذشته دانش‌آموز توی دبیرستان یک سال قبل از دیپلم چند بوده، انواع و اقسام فسادهایی که میاد... این نتایج با یافته‌های باقری‌خواه و همکاران (۱۳۹۰) همخوانی دارد.

۲- اقدامات سیاستی

سوق دادن به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای: در ایران رشته‌های فنی و حرفه‌ای از اهمیت لازم برخوردار نبوده و معمولاً هنگام انتخاب رشته دانش‌آموزان در دوره متوسطه جزو گزینه‌های حذفی و یا آخر است، در حالی که امروز نگاه دنیا به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای متفاوت بوده و مهارت محوری حرف اول را می‌زند. شرکت‌کننده شماره ۱۶ در این راستا عنوان کرد: «سوق دادن به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارت پروری را تقویت کنید، یکی از انتقادهایی که به آموزش و پرورش ما همین‌که ما هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای داریم که به شدت ضعیف هستند، که در تهران که بزرگتره، اصلاً تنوع رشته فنی و حرفه‌ای نداریم، مدارس فنی و حرفه‌ای تجهیزات ندارند، معلم کافی ندارند...». سبحانی و شهیدی (۱۳۸۶)، نتایج همسویی را با این نتایج گزارش کرده‌اند.

تغییر تدریجی: اصلاحات ناگهانی سبب می‌شود که برخی از گروه‌ها و افراد در این میان آسیب ببینند چرا که همراهی و آگاهی خانواده‌ها و اجتماع با این تغییرات مدتی به طول می‌انجامد. شرکت‌کننده شماره ۱۵ معتقد بود: «کنکور و فرایند سنجش و پذیرش دانشجو سابقه‌ای نزدیک به ۵۰ سال دارد و تغییر آن نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و تدریجی است». نتایج مطالعه حاضر با یافته‌های کیانی (۱۳۹۴) و قربانی (۲۰۱۲) همخوانی دارد.

مشاوره و هدایت تحصیلی: مشاوران تحصیلی با تمرکز بر سلاقی جامعه، دانش‌آموزان را به سمت رشته‌های علوم تجربی در مرحله اول و بعد ریاضی-فیزیک و علوم انسانی سوق می‌دهند و این آسیب هم بر نظام آموزشی سایه می‌اندازد و هم در صورت عدم قبولی داوطلب در رشته مورد نظر موجب آسیب‌های روانی می‌شود. شرکت‌کننده شماره ۱۰ گفت: «...امکان سنجی‌هایی که باید انجام بشود که هر فردی بتواند متناسب با توانایی که دارد حتی سنجش استعداد به خوبی انجام نمی‌شود، به جای اینکه افراد دم به دقیقه بهشون بگن که باید برید دانشگاه خاص و رشته خاص، به آن‌ها بگویند ما برای شما فضایی را فراهم کردیم که اولاً این استعدادهای دانش‌آموزان در همان پایین‌ترین سطح در دوره دبستان و پیش‌دبستان شناخته می‌شود و بر متناسب با این فرد می‌تواند متناسب با این فرد میتونه مسیر زندگی‌اش را چه حوزه‌هایی تحصیلی آن باشد و چه حوزه مهارتی آن باشد مسیر مشخص باشد...». این نتایج با یافته‌های سبحانی و شهیدی (۱۳۸۶) همسو است.

تعدد دفعات برگزاری: از جمله اقداماتی که برای تعدیل آسیب‌های کنکور و جو هیجانی آن پیشنهاد شده است، برگزاری آزمون سراسری در دو یا سه مرتبه در سال است، خصوصاً که در مصوبه اخیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در سال ۱۴۰۰ اعتبار نمرات این آزمون‌ها تا دو سال پیش‌بینی شده است. در این راستا شرکت‌کننده شماره ۱۲ بیان کرد: «...چندین بار امتحان گرفته بشه، و فرد این فرصت را داشته باشد که دوباره، سه بار، در سال امتحان بدهد و آن چیزی که امتحان میگیره امتحانات آموزش و پرورش به شکلی، به نحوی، باشد که نتایج بهتری را از آموزش به دست بیاره...». یافته‌های کیانی (۱۳۹۴) با این نتایج همخوانی دارد.

جدایی سنجش و پذیرش: به نظر می‌رسد که یکی از ضروریات نظام سنجش و پذیرش دانشجو، جداکردن بخش سنجش و پذیرش باشد که مورد اتفاق نظر متخصصان نیز است. شرکت‌کننده شماره ۶ عنوان کرد: «...ما در بحث کنکور دو تا مسئله داریم، یکی سنجش و یکی پذیرش است، سازمان سنجش همیشه این حرف را زده و این حرف درستی است که می‌گه آقا سنجش باشه با ما و پذیرش با دانشگاه. الان سازمان سنجش هم سنجش انجام می‌دهد و هم پذیرش را و از طرفی هنوز هم دانشگاه‌ها به ظرفیت لازم که پذیرش به آن‌ها واگذار بشود نرسیند...». نتایج قلی‌پور و همکاران (۱۳۸۴) با نتایج حاصل از این پژوهش همسو است.

برگشت پذیری انتخاب: باید برای داوطلبان کنکور فرصت‌هایی فراهم کرد که اگر در مسیر انتخاب رشته حتی پس از ورود به دانشگاه دچار اشتباه شدند یا به اصرار خانواده و جامعه و اطرافیان دست به انتخاب رشته غلط زدند به سهولت بتوانند تغییر رشته داده و به رشته مورد علاقه خود وارد شوند. شرکت‌کننده شماره ۲ در این راستا بیان کرد: «...بله دانشگاه میتونه با جدیت بیشتری برخورد کنه و اگر فرد واقعاً توانایی نداشته باشه و علاقه نداره و همین جور به زور بخواد ادامه تحصیل بده و بعد به مدرک داره بی‌بشتوانه علمی، ما از قبل برایش چیزی تعیبه نکردیم که اگر نخواست این جا باشه بره به جای دیگه. داخل دانشگاه شرایط تغییر رشته و اینجور چیزها هست، ولی به سری مشکلات هنوز وجود داره...». در این راستا نتایج مشابهی توسط محقق یافت نشد.

پیامدها

۱- پیامدهای فردی

یادگیری عمیق: باید در تدوین محتوای کتب درسی، تدریس معلمان، آزمون‌های نهایی آموزش و پرورش، تغییرات لازم ایجاد گردد تا دانش‌آموز به سمت یادگیری عمیق سوق پیدا کند. شرکت‌کننده شماره ۲ عنوان کرد: «...یکی سطحی نگاه کردن دانش‌آموزان، فقط سراغ تست

رفتن، الان افرادی وارد دانشگاه می شوند که ابتدایی ترین اطلاعات رشته را ندارند، در مورد رشته های تخصصی خودشون و یا مثلاً بعضی ها را می بینیم شیوه های تست زنی را یاد می دهند». این نتایج با یافته های کیانی (۱۳۹۴) و فتح آبادی و همکاران (۱۳۹۶) همسو است.

سطح کیفی دانشجویان: احتمال می رود در نتیجه فراهم کردن بسترهای لازم و به کارگیری راهبردها، افراد با تمرکز بر روی محتواهای درسی بتوانند سطح علمی خود را بالا برده و در نهایت دانشگاه ها با ورودی های قوی مواجه شوند. شرکت کننده شماره ۱۶ در این رابطه عنوان کرد: «...اینکه مشکلاتی برای دانشگاه پیش میاره، باعث میشه یک نفر که دارای روحیه علمی نیست وارد بشه، تقلب در دانشگاه بیاد میکنه، از هر راهی کسب نمره کردن بیاد میکنه، در دانشگاه ها هم نمره داره بی ارزش میشه، نمره دادن ها ملاک واقعی ندازه دانشجویها حالا به هر ترتیبی به شکل های مختلف...». این یافته ها با نتایج یوسف زاده چوسری و همکاران (۱۳۹۰) همخوانی دارد.

۲- پیامدهای اجتماعی

پابرجایی مافیا و مؤسسات کنکور: محققاً، اگر تمام سهم کنکور نیز به سوابق تحصیلی تعلق بگیرد این مؤسسات همچنان پابرجا می ماند و فعالیت های خود را به سمت آزمون های نهایی دوره متوسطه سوق می دهند در نتیجه بهترین روش استفاده از ظرفیت و پتانسیل این مؤسسات است. در رابطه با این مقوله شرکت کننده شماره ۹ بیان کرد: «... همین کار در مدرسه هم هست، که آن کسی که در کنکور هم این اختیارات را دارد، همین را جابجا می کند می برد توی آموزشگاه، راه حل ها و سوالات تشریحی را بهش درس می دهند، معلم های تقویتی برای این بحث میاد...». این نتایج با نتایج شایسته فر و همکاران (۱۳۹۶) همسو است.

کنکورهای متعدد: از آنجا که آموزش و پرورش به منظور تشخیص دانش آموزان قوی و توانمند ناگزیر است آزمون های هماهنگ و استاندارد را در دوره دبیرستان برگزار کند که با تکیه بر نتایج آن بتوان برای ورود افراد به دانشگاه ها تصمیم گرفت، لذا این آزمون ها نیز تبدیل به شبه کنکورهایی می شوند که باید برای موفقیت در آن ها جنگید. شرکت کننده شماره ۸ عنوان کرد که: «...متوسل شدن به سوابق تحصیلی باعث می شود که این بار، یک کنکور، چند کنکور بشه و این بحث آسیب های روانی که در کنکور می دیدند اگر در ۱۸ سالگی یک بار آسیب می زند این بار در ۱۵، ۱۶ سالگی آن هم چند بار آسیب بزند...». نتایج مشابهی توسط محقق در سایر پژوهش ها یافت نشد.

عدالت آموزشی: سوابق کنکور نشان داده که به میزان نسبی در برقراری عدالت برای ورود به آموزش عالی موفق بوده است و به دلیل فراهم کردن شرایط یکسان برای داوطلبان می تواند برای دانش آموزان مناطق محروم شانس ورود به دانشگاه ها و رشته های برتر را فراهم کند. شرکت کننده شماره ۱۶ بیان کرد: «... من اعتقادم اینه که هر گزینیه ای در بدترین حالتش نقطه مطلوب دارد. حتی همین کنکور هم که داریم به این شکل، به نوعی احساس برابری به وجود آورده...». یافته های پژوهش یوسف زاده چوسری و همکاران (۱۳۹۰)، نشان داد که دبیران و دانش آموزان دوره پیش دانشگاهی، رعایت عدالت در سوابق تحصیلی را در حد کم می دانند. همچنین این نتایج با یافته های کیانی (۱۳۹۴)، سعادت و همکاران (۱۳۹۹) و قنبری و همکاران (۱۳۹۹) غیرهمسو است.

نتیجه گیری

پژوهش حاضر درصدد بود که فرایند حذف کنکور سراسری را در قالب یک مطالعه کیفی بر اساس نظریه داده بنیاد بررسی کند. یافته ها نشان داد در رابطه با کنکور از طرفی ضرورت حذف احساس می شود و از سوی دیگر به دلیل پیچیده بودن حذف تاکنون تصمیم کارآمدی گرفته نشده است. از جمله دلایلی که ضرورت حذف کنکور را تقویت می کند ایجاد شدن رقابت های ناسالم بوده که سبب شکل گیری آسیب های اخلاقی در مسیر تحصیل و حتی آینده شغلی افراد خواهد شد. همچنین مسائل روانی از مواردی است که از همان ابتدا به عنوان مهم ترین دلیل برای حذف کنکور از ناحیه متخصصان این حوزه عنوان شده است. جابه جایی اهداف آموزشی نیز دلیل دیگری بود که از مجموعه نظرات مصاحبه شوندگان به عنوان یکی از دلایل حذف کنکور شناسایی شد که می تواند آسیب های جبران ناپذیری به نظام علمی کشور وارد کند. همچنین آماده کردن ذهن های آماده برای کشورهای دیگر و تلاش داوطلبان برای کسب رتبه های عالی در کنکور و ورود به دانشگاه های برتر و در نتیجه خروج از کشور و به عبارتی فرار مغزها نیز از جمله مقولاتی بود که می تواند نشان دهنده آسیب زایی کنکور و دلیلی برای حذف آن باشد. با وجود این دلایل هنوز هم کنکور پابرجاست و علت آن را می توان در پیچیده بودن فرایند حذف کنکور جست و جو کرد. از آنجا که کنکور پدیده ای چند وجهی است مسایل گوناگونی بر آن اثر می گذارد. مافیا و مؤسسات کنکور، نبود جایگزین مناسب، تفاوت سطح دانشگاه ها، اجرای قانون و تقاضای بالای رشته های خاص و دانشگاه های خاص را می توان به عنوان دلایل پیچیدگی فرایند حذف کنکور معرفی کرد. این پدیده در زمینه ای شکل می گیرد که از نظر اجتماعی تبلیغات رسانه ای به شدت نظام سنجش و پذیرش دانشجو را با چالش تستی درس خواندن مواجه کرده و از طرفی خانواده ها به شدت تلاش می کنند که با استفاده از هر شیوه ای فرزندان خود را وارد آموزش عالی کنند. زمینه های مرتبط با

آزمون کنکور و زمینه‌های مرتبط با نظام آموزشی نیز از جمله عوامل زمینه‌ای اثرگذار بر پدیده محوری شناسایی شدند. بر پدیده مذکور عوامل فرهنگی- اقتصادی (محیط فرهنگی- محیط اقتصادی) و سیاسی- بین‌المللی (محیط سیاسی-تجارب بین‌المللی) به عنوان عوامل مداخله‌گر محیطی اثرگذارند. تا زمانی که تقاضای ورود به آموزش عالی بیش از ظرفیت آن باشد و جایگزین دقیق و درستی که بتوان برای سنجش و پذیرش دانشجو به آن تکیه کرد در دسترس نباشد و از طرفی بخش عظیمی از متقاضیان به دنبال ورود به رشته‌های خاص و دانشگاه‌های خاص باشند، حذف شدن کنکور مشکلی را حل نکرده و ناممکن خواهد شد. استفاده از روش ترکیبی و چند جایگزین به جای تک جایگزین‌ها و استفاده از سوابق تحصیلی و حفظ کنکور در کنار هم یکی دیگر از راه‌حل‌های حل مشکل کنکور است. از طرفی باید اقدامات و تمهیدات سیاستی لازم در نظر گرفته شود از جمله تقویت آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و تشویق کردن دانش‌آموزان برای انتخاب چنین رشته‌هایی و همچنین تقویت سازمان‌های فنی و حرفه‌ای و تضمین آینده شغلی این افراد می‌تواند در مسأله کنکور کارگشا باشد. تعدد دفعات برگزاری کنکور، جدایی سنجش و پذیرش و واگذاری پذیرش به دانشگاه‌ها سایر اقدامات سیاستی است که می‌توان در نظر گرفت. به طور طبیعی هر راهبردی پیامدهایی دارد که در این پژوهش پیامدهای فردی (یادگیری عمیق و سطح کیفی دانشجویان) و پیامدهای اجتماعی (پابرجایی مافیا و مؤسسات کنکور، کنکورهای متعدد، عدالت آموزشی) شناسایی شدند. بر این اساس لازم است که بر پدیده کنکور نگاه چند جانبه‌ای وجود داشته باشد و قبل از هر اقدامی آسیب‌ها و پیامدهای مثبت و منفی حذف آن سنجیده شده و با نگاه واقع بینانه به مسائل کشور و فراهم کردن زمینه‌های لازم اقدامات مناسب صورت بپذیرد. بر اساس یافته‌های پژوهش، پیشنهاد می‌شود برنامه‌ریزان و سیاستگذاران جایگزین‌های چندگانه شامل: پذیرش توسط دانشگاه‌ها، استفاده از سوابق به عنوان یکی از مؤلفه‌های پذیرش، حفظ بخشی از کنکور خصوصاً برای رشته‌های خاص را در دستور کار قرار دهند. علاوه بر این، سوق دادن به آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، تغییر تدریجی، مشاوره و هدایت تحصیلی اصولی، تعدد دفعات برگزاری، جدایی سنجش و پذیرش و برگشت پذیری انتخاب از جمله اقداماتی هستند که می‌بایست مورد توجه سیاستگذاران قرار گیرد. با توجه به این مهم که آموزش و پرورش در این موضوع سهم بسزایی دارد پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی با صاحب‌نظران و کارشناسان سنجش در آموزش و پرورش به عنوان گروه نمونه مصاحبه به عمل آید تا نظرات منحصر به جامعه آموزش عالی نباشد.

References

- A Abbasian. GR: Nassirian. H. (2015). Evaluation of the Iranian State University EFL Entrance Examination Test (UEEET). *Journal of Language and Translation*, 5 (2), 43-59.
- Abbaszadeh. M., Abbaszadeh. M. (2012). Validity and reliability in qualitative researches. *Journal of Applied Sociology*, 23(1), 19-34.
- Abdi.H: Mirshah.Jafari.S.A: Nili.M: Raiaee. S.(2018). An Explanation of the Future Curricula toward Realizing the Visions and Missions of Iranian Higher Education in Horizon of 2025. *Journal of higher education curriculum studies*, 8(16), 59-88.
- Allen. D. (2016). Japanese cram schools and entrance exam washback. *The Asian Journal of Applied Linguistics*, 3(1), 54-67.
- Asgari. M.(2019). The effectiveness of cognitive-behavioral stress management training on exam anxiety, academic achievement and entrance exam performance of university entrance candidates. *Quarterly of Educatinal Psychology Allameh Tabataba'i University*.15(51), 175-194.
- Bagherikhah. Z., Arefi. M., Jamali. E. (2016). Situation analysis of student admission in Iranian higher education system from students, NOET's academicians and related educational officials' point of view. *Quarterly of Educational Measurement*, 2(6), 1-31.
- Barazandeh. L.. & Zarei. H. (2020). Investigating the Difference of Involvement or Non-involvement in University Entrance Preparatory Courses on the Academic Attitude and Achievement Motivation of Students. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 10(29), 35-59.
- Borii. V.. & Sánchez. A. (2019). An Exploratory Analysis of the Representations of Functions in the University Entrance Exam in Spain and Iran. *EURASIA Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 15(8).
- Cambridge University Website. studv. [website comment]. Retrieved 2020 November.7 from <https://www.undergraduate.study.cam.ac.uk/applying/ucas-application/making-open-application>
- Chicago University Website. Anplv. [website comment]. Retrieved, 2020, November, 5 from <https://collegeadmissions.uchicago.edu/apply>
- Comprehensive scientific map of the country. (2017). The plan to eliminate the national entrance exam and the challenges ahead. Retrieved on 12/20/1399 from <http://www.dana.ir/news/1284659.html>.
- Cornel University Website. admissions-requirements. [website comment]. Retrieved 2020 November, 17 from <https://admissions.cornell.edu/apply/first-year-applicants/admissions-requirements>

- Çirak, Y. (2016). University entrance exams from the perspective of senior high school students. *Journal of Education and Training Studies*, 4 (9), 177-185
- EPFL University Website, about,[website comment]. Retrieved 2020 November,14 from <https://www.epfl.ch/>
- ETH University Website[website comment]. Retrieved, 2020, November, 10, from <https://ethz.ch/en.html>
- Imperial University Website. introducing-imperial [website comment]. Retrieved 2020 November,9 from <https://www.imperial.ac.uk/about/introducing-imperial>.
- Johns Hopkins University Website. explore-academics/our-academic-philosophy. [website comment]. Retrieved 2020 November, 9 from <https://apply.jhu.edu/explore-academics/our-academic-philosophy>
- MIT Admission. Getting started. Dana Information Network. The headquarters of the comprehensive scientific map of the country. The plan to eliminate the national entrance exam and the challenges ahead, Retrieved 2020, March, 10 from <http://www.dana.ir/news/1284659.html>.
- Dana Information Network. The headquarters of the comprehensive scientific map of the country. The plan to eliminate the national entrance exam and the challenges ahead, Retrieved 2020, March, 10 from <http://www.dana.ir/news/1284659.html>.
- Díez Bedmar. MB. (2011). The English Exam in the University Entrance Examination: An Overview of Studies. *Revista Canaria de Estudios Ingleses*, 63, 101-111.
- Fathabadi. J., Shalani. B., Sadeghi. S. (2018). The Impact of University Entrance Exam on Teaching and Evaluation from the Viewpoints of Teachers. *Higher Education Letter*, 10(40), 7-26.
- Ghalkhanbaz. F., Khodaei. E. (2014). The Impact of Relationship between Socioeconomic Status of the Nation-Wide Exam Applicants and Educational Performance In 2010. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 4(5), 55-79.
- Ghanbari. A., Abbasi. T., Amiri. M. (2020). The policy Evaluation; the Laws of Student Admission in Iran in Terms of Justice. *Public Policy*, 6(2), 95-114.
- Gholinor. R. Shoiaie. MR. Shokouhi.M.(2005). Investigating the student admission system in Iran and presenting an appropriate model. *Parliament and research*, 12, 4-50.
- Ghorbani. MR. (2012). Controversy over abolishing Iranian university entrance examination. *Asian Education and Development Studies*, 1 (2), 139 – 152.
- Golgher. AB. (2020). Associations Between Performance on the Entrance Exam and Subsequent Academic Performance at the Federal University of Minas Gerais. *Revista Brasileira de Sociologia*, 8 (18),107-137.
- Hariri. N.(2011). Principles and Methods Of Qualitative Research. Tehran: Science and Research Branch, Islamic Azad University.
- Harvard College. [website comment], Retrieved, 2020, November,10, from <https://college.harvard.edu/about>.
- Hatami. J. Rezvani far. SH. (2015). Investigation of differences of top people's scores in mathematical, natural and humanities science in the university entrance examination, according to Bloom's cognitive levels. *Quarterly of Educational Measurement*, 5(19), 163-176.
- Hatipoğlu. C. (2016). The impact of the university entrance exam on EFL education in Turkey: Pre-service English language teachers' perspective. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 232, 136-144.
- Hossler. D., Chung. E., Kwon. J., Lucido. J., Bowman. N., & Bastedo. M. (2019). A study of the use of nonacademic factors in holistic undergraduate admissions reviews. *The Journal of Higher Education*, 90 (6), 833-859.
- Karraa. W. (2013). Changing depression: A grounded theory of the transformational dimensions of postpartum depression (Doctoral dissertation, Institute of Transpersonal Psychology).
- Kavei, B., Yazd del, R. (2014). tarh. *Journal of Research in Educational Science*, 8(26), 71-98.
- Kırkıç. K A. (2019). A Study on the University Placement System for Gifted Children in Turkey. *Journal of Education and Learning*, 8 (3), 59-68.
- Kitis A. Bükür N. Ünal A. Savkın R. (2017). Effects of musculoskeletal system problems on quality of life and depression in students preparing for university entrance exam. *Korean J Pain*;30 (3):192-196.
- Kiyani. R. (2016). Students' Academic Background and High School National Achievement Examinations (HNAEs) as an Alternative for the Conventional University Entrance Examinations

- (UEFs): Evaluation of Whys, Whats , and Hows of the Change. *Language and Translation Studies (JLTS)*, 48(4), 1-26.
- Klufa. J. (2020). Probability Aspects of Entrance Exams at University. *Mathematics and Statistics*, 8 (2), 142-151.
- Liu. G. X. Y.. & Helwig. C. C. (2020). Autonomv. Social Inequality. and Support in Chinese Urban and Rural Adolescents' Reasoning About the Chinese College Entrance Examination (Gaokao). *Journal of Adolescent Research*, 0 (0):1-33.
- Moatamedi. A. (2006). The effect of university entrance examination on general health. self-esteem and psvchic disorders svmptom of those who were not admitted to the university. *Journal of research and planning in higher education*, 12(2 (40)), 55-72.
- Mousavi. S. V. Shakerinia. I. (2018). Relationship between Diploma Average and Entrance Exam (NEE) Rank with Students Academic Progress. *Rooyesh*, 7 (8) :113-130.
- Narimani. M.. Miri. M. (2017). Factors influencing on academic success of top rated entrance exams: Grounded theory. *Journal of Research in Educational Science*, 11(38), 59-79.
- Niknezhad. M.. Ghorbanzadeh. S.. Falah. M. (2016). Analysis of social. cultural. familv and gender in the selection of candidates for the entrance examination of phvsical education 94-93. *Scientific Journal Of Organizational Behavior Management in Sport Studies*, 2(4), 101-110.
- Ogunniran. M. O.. Longlong. H.. & Adu. E. O. (2019). A Comparative Analysis of Higher Education Entrance Examination: A Case Studv of Chinese Gaokao and Nigeria WASSCE/UTME. *African Educational Research Journal*, 7 (2), 66-80.
- Oxford University Website. undergraduate/applying-to-oxford/guide/decisions. [website comment]. Retrieved 2020 November, 6 from <https://www.ox.ac.uk/admissions/undergraduate/applying-to-oxford/guide/decisions>
- Pennsylvania University Website. admissions-and-financial-aid. what-penn-looks-for/testing. [website comment]. Retrieved 2020 November, 1 from <https://admissions.upenn.edu/admissions-and-financial-aid/what-penn-looks-for/testing>
- Princeton University Website. academics/precent-svstem. [website comment]. Retrieved, 2020, November, 25 from <https://admission.princeton.edu/how-apply/academic-preparation>.
- Stanford Undergraduate Admission. Our Selection Process, Retrieved on November, 6, 2020, from <https://admission.stanford.edu/apply/selection/index.html>.
- Ramezanev. M. (2014). The Washack Effects of University Entrance Exam on Iranian EFL Teachers' Curricular Planning and Instruction Techniques. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 98, 1508–1517.
- Riches. D. (2010). The practices of university admissions and entrance examinations: Their impact on learning and educational programs. *成城大学社会イノベーション研究*, 5 (1), 1-16.
- Saadati. S. Moghadamzadeh. A. Minaei. A. Geraminour. M. (2020). Differential Item Functioning in the Framework of Cognitive Diagnostic Assessment: Questions Related to the Differential and Integral Calculus of the Iranian National University Entrance Examination 2018. *Biquarterly Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 8(15), 19-35.
- Seddigh. R. Abdollahpour. E. Azarnik. S. Shariati. B. & Keshavarz-Akhlaghi. A. A. (2016). Participating in university entrance exam despite repeated failure: a qualitative study of participants' experiences. *International journal of medical education*, 7, 345-353.
- Seifi S. Sum S. (2015). Comparison of dental students consent towards their educational line in clinical and basic science course. *Medical Education Journal*. 3 (2) :38-45.
- Shahi. M.. Alavi Moghaddam. M. (2017). Rank Comparison between Amirkabir and Sharif Universities of Technology Based on Selected Global Ranking Systems. *Science and Technology Policy Letters*, 07(1), 31-40.
- Shakour .M. Yamani. N. Jouhari. Z. (2012). Students and Teachers' View about Educational Regulation Related to Continuing Education without Entrance Exam. *Iranian Journal of Medical Education*, 11 (9) :1411-1419.
- Shakurnia. A.. Karami. M. (2017). Factors Influencing on the choice and Satisfaction of Continuing Education among Pharmacy Students at Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. *Educational Development of Judishapur*, 8(1), 30-38.
- Shams Morkani. Gh. Maarefvand. Z.. Fathabadi. J. (2020). An analysis of factors affecting educational status of volunteers using Shannon Entropy technique. *Journal of Educational Planning Studies*, 8(16), 20-42.

- Shaveste-Far. P. Kianv. G. Norouzi. M. (2017). The Impact of University Entrance Examinations Change on High School English Language Teaching and Learning: Experts' and Teachers' Perspectives. *Language and Translation Studies (JLTS)*, 50(3), 71-114.
- Shavestefar. P. Kianv. R.G. Samar. R.G. & Akbari. R. (2012). Reforms in High-Stake University Entrance Examinations in Iran: A Critical 'Base-line' Study. *The International Journal of Humanities*, 19 (2), 97-121.
- Silva. P. L.. Nunes. L. C. Seabra. C. Balcao Reis. A. & Alves. M. (2020). Student selection and performance in higher education: admission exams vs. high school scores. *Education Economics*, 28 (5), 437-454.
- Sobhani. A. & Shahidi. M. (2007). Pathology of entrance exam in student's acceptance system. *Curriculum planning knowledge & research in educational sciences*, 21(13), 161-181.
- Soofiabadi. A. (2015). Evaluating the current method of university admission for undergraduate level: its effect on equal educational opportunities. (M.A Thesis). Allameh Tabatabai University, Semi-person training paradig, social welfare planning.
- Tantov. O. A.. & Villanca. A. A. (2019). Qualities of Student-Examinees of Bukidnon State University College Admission Test. *International Journal of Multidisciplinary Research and Publications*, 1 (12), 9-11.
- Tavakoli Jaghargh. R. (2018). A Study of The Effect of After School Tutoring on Students' National University Entrance Exam Performance. (M.A Thesis). Sharif University of Technology Graduate School of Management and Economics.
- Wang. G.. Ren. F.. Liu. Z.. Xu. G.. Jiang. F.. Skora. E.. & Lewin. D. S. (2016). Sleep patterns and academic performance during preparation for college entrance exam in Chinese adolescents. *Journal of School Health*, 86 (4), 298-306.
- Website of Islamic Parliament Research Center Of The Islamic Republic Of IRAN. the law on assessment and admission of students in universities and higher education centers of the country, Retrieved 2021, April, 3 from <https://rc.majlis.ir/fa/law/show/865812>.
- Yarmohammadian. A.. Sohrabi. N.. Orevzi samani.S. (2005). An investigation and comparison of the effects of university entrance exam. on psychological and personality status of accepted and rejected students to university, and their parent's reactions. *Psychological studies*, 1(2-3), 123-140.
- Yousefzadeh. M.R.. Mohammad Ganii. F.. Khoramabadi. Y. (2013). A study on the consequences of the omission of the iranian student entrance examination from pre university teachers and students perspective of Hamedan city (89-90), *Research Journal in Humanities*, 12(30), 103.
- Zolfagharnasab. S. Yadegarzadeh. Gh. Jamali. E. Khodavei.E. (2017). Investigating the validity of grade point average scores. national university entrance exam scores and composite scores using Generalizability Theory. *Studies in Learning & Instruction*, 8(2), 92-122.
- Ucl University Website. admissions-enquiries [website comment]. Retrieved 2020 November,9 from <https://www.ucl.ac.uk/prospective-students/undergraduate/admissions-enquiries>.
- Yale University Website. admissions-vale-standardized-testing[website comment]. Retrieved, 2020, November, 20, from <https://admissions.yale.edu/standardized-testing>.
- Yazdi. N. (2015). Methodology of International University Rankings. *Science and Technology Policy Letters*, 04(3), 77-108.